

ፍልሰታ

“እኛም ማየት አለብን”

ቀሲስ አስተርአየ ጽጌ

nigatuasteraye@yahoo.com

ነሐሴ ፳፻፲ ዓ.ም.

ማዕገም

ፍልሰታ	3
“እኛም ማየት አለብን”	3
መግቢያ	3
መቅደም	3
“እኛም ማየት አለብን”	5
ቡብሔራዊና በመንፈሳዊ ስሜታቸው	6
የተመኙትን አይተው ያለፉ ኢትዮጵያውያን	6
፩ኛ. በላይ ዘለቀ (ብሔራዊ ምሳሌ)	6
፪ኛ አቡነ ቴዎፍሎስ (መንፈሳዊ ምሳሌ)	7
፫ኛ. ጋሼ አበራ በቀለ (መንፈሳዊ ምሳሌ)	8
የዛሬዋ ቤተ ክርስቲያናችን ገጽታ	10
መፍትሔው	15

ፍልሰታ

“እኛም ማየት አለብን”

ቀሲስ አስተርአየ ጽጌ

nigatuasteraye@yahoo.com

ነሐሴ ፳፻፫ ዓ.ም.

ፍልሰታ ሐዋርያት “እኛም ማየት አለብን” በሚል ጠንካራ ሰባዊ ምኞትና በመንፈሳዊ ውሳኔ የጸሟት የሁለት ሰባት (ሱባኤዎች) ጾም ናት።

መግቢያ

ፍልሰታ ከሚጠቡ ሕፃናት ጀምሮ ሁሉንም በጾምና በቁርባን አስተባብራ የምታንቀሳቅሰን ልዩ ወቅታችን ናት። ሁሉንም በማስተባበሯ “የወላጆችን ልብ ወደ ልጆች፣ የከህዲዎችን ሕሊና ወደ ጻድቃን ይመልሳል” (ሉቃ ፩፡፲፯)። ከተባለው ከመጥምቁ ዮሐንስ ተልዕኮ ጋራ የምትመሳሰል ከአጸማት ሁሉ የተለየች ባለ ልዩ ትዝታ ናት።

ሐዋርያት ፍልሰታን የጸሙበትን መሠረታዊ ታሪክና ዓላማ፣ እንዲሁም የእነሱን ትምህርት ተቀብለው የቀጠሉ የጥንት ክርስቲያኖች አለማቋረጣቸውን በመቅድሚያ እገልጻለሁ። “ማየት አለብን” ብለው፣ የፈለጉትን አይተው ካለፉት ጥቂት አባቶች የአቡነ ቴዎፍሎስንና የአባ አበራ በቀለ ምሳሌነት ለማሳየት እሞክራለሁ።

በዚህ ዘመን ያለን ኢትዮጵያውያን ከትውፊቱ የራቅን ስለመሰለኝ፣ Eric Schlosser የተባሉት ተመራማሪ ጋዜጠኛ ሕዝባቸው ከነበረው ትውፊት በመራቁ ገልጸው ለማሳየት የተጠቀሙበትን መንገድ በመከተል፣ ጠቅላላ ሕዝባችንና ቤተ ክርስቲያናችን አሁን ያሉበትን ሁኔታ እዳስሳለሁ። በመቀጠልም Schlosser መፍትሔ ብለው ለአሜሪካ ሕዝብ ያሳዩት አቅጣጫ ለኛም ይጠቅማል ብዬ ስለሰብኩ የሳቸውን የመፍትሔ ሐሳብ በመጠቀም ይህችን ጠማር እደመድማለሁ።

መቅደም

እመቤታችን በጥር ወር አርፋ እስከ ነሐሴ ሳትቀበር ቆይታ፣ በነሐሴ ወር አካሏ ከነበረበት ቦታ ፈልሶ ከዚህ ዓለም ለቃ ማረጓን ለማመልከት ‘ፍልሰታ’ ተባለች። ይህች ጾም “እኛም ማየት አለብን” ከሚል ጠንካራ ሰባዊ ምኞትና መንፈሳዊ ውሳኔ ከሐዋርያት የፈለቀች ናት። ታሪካዊ መሠረቷ፣ ከእመቤታችን እረፍት በፊት ቀደም ብሎ ክርስቶስ ተሰቅሎ ሞቶ በተቀበረበት ጊዜ፣ የክርስቶስን ትንሣኤ ለማስተባበል “እኛ ተኝተን ሳለን ደቀ መዛሙርቱ በሌሊት ስረቁት” (ማቴ ፳፰፡፲፪) ብለው ሐሰት እንዳሰራጩ ሁሉ፣ አሁንም እመቤታችን በሞተችበት ጊዜ፣ ሐዋርያት ሬሳዋን ለመቅበር ይዘው ወደ መቃብር ሲጓዙ፣ የክርስቶስን መስፋፋት ለማዳፈን ይጥሩ የነበሩ ሰዎች የእመቤታችንን አካል ነጥቀው ለማቃጠል ሞከሩ። በእግዚአብሔር ረድዔት የእመቤታችን አካል ከመቃጠል ተጠብቆ የቆየበትን ሁኔታና ቦታ ከዮሐንስ በቀር ሐዋርያት አላወቁም ነበር። ሐዋርያት እንደ ዮሐንስ እስከ መጨረሻ ጽንቶ

መቆም አቅቷቸው ጥለው በመሸሻቸው በመጨረሻ የሆነውን አላዩም ነበረና፤ ወስደው አቃጥለውት ይሆን? በሚል ጭንቀት ላይ ወደቁ። የሐንስ አልተቃጠለም አይቻለሁ ብሎ ነገራቸው። የሐንስ ያየውን “እኛም ማየት አለብን” ብለው ሐዋርያት ለማየት ወስኑ። ለማየት የሚያስችላቸው መስኮት፣ ሱባዔ መግባት ነበርና ከነሐሴ ፩ ቀን ለሁለት ሱባዔዎች በጾም በጸሎት ራሳቸውን አገለሉ። የተመኙትን የፈለጉትን ማግኘትና ማየት ብቻ ሳይሆን ከማየትም አልፎ ደቂቀ አዳም የሚነሳበትን ቀን ሳትጠብቅ በልጁ ስልጣን እንዳረገች ተረዱ።

የጥንት ክርስቲያኖች በሁለት ምክንያቶች ይህችን ጾም ጠብቀው እስከኛ ዘመን እንድትደርስ አድርገዋል።

- ፩ኛ ቅድስት ድንግል እመቤታችን ማርያም ለእግዚአብሔር እናትነቷ ለሚሰጧት ክብርና ፍቅር መታሰቢያ።
- ፪ኛ ከላይ እንዳልኩት ሐዋርያት የአካሏን መጨረሻ ባለማየታቸው በነበራቸው ጠንካራ ምኞት የተመኙትን ለማግኘት የፈጸሙት ነው።

የጥንት ክርስቲያኖችም ይህን ትውፊት መሠረት በማድረግ መንፈሳቸውን ከዓለም ለይተው፣ የመድኃኔዓለምን እናትና ሐዋርያትን እያስታወቁ የሚመኙትን ጠቃሚ ነገር ለማግኘት ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡባት የተለየች ወቅት አድርገዋል።

ምኞት ጸሎት ነው። በተዋሕዶ አተረጓጎም ዘይቤ የኔ ከማለት የኛ ማለት ይመረጣል። ስለዚህ ምኞታችንና ጸሎታችን ከግላዊነት ይልቅ በወልነት ላይ ያተኮረ ነው። እንደ ፈረንጆች ‘my personal savior’ ከማለት ይልቅ አዳኞችን ወይም መድኃኔ ዓለም ማለቱ ይቀናናል። የበለጠም ያረካናል። ይህም በፈጠራ የመጣ ስሜት ሳይሆን አማኑኤል በሚለው ትርጉም ላይ የተመሠረተ ነው። ራሱ አማኑኤልም (እግዚአብሔር ከኛ ጋር) እንዲህ ብላችሁ ጸልዩ በሎ ባስተማረው የጸሎት ስልት “አባታችን፣ የዕለት ምግባችንን ስጠን፣ ይቅር በለን፣ ወደፊትና አታግባን፣ አድነን”፣ የሚለውን ጸሎት ብቻችንንም ሆነ በማኅበር ስንጸልይ ዓለሙን ወክለን፣ የሰውን ሁሉ ሸክም ተሸክመን የዚህን ምሥጢር በተዋሕዶ ወደ ፈጸመው አማኑኤል እንቀርባለን። በተዋሕዶ ትውፊታችን አባቴ፣ ስጠኝ፣ ይቅር በለኝ፣ ወደ ፊትና አታግባኝ፣ አድነኝ ብለን እራሳችንን ከኅብረተ ሰብ ገንጥለን በነጠላ ስሜት ወደ አማኑኤል አንቀርብም። ጸሎታችን ምኞታችን በተዋሕዶና በሰባዊ ማእከላዊነት ላይ የተመሠረተ ነው።

ጸሎት፣ በሩቅና በቅርብ ተከናውኖ ያየነውንና የሰማነውን ጥሩ ነገር በጠቅላላ በአገሩ በትውልዱ ሲከናወን ለማየትና ሳይፈጸም ለቀረውም መልካም ነገር፣ የጸጸታዊ ምኞት መግለጫ ነው። ልጅ የተመኙ አባቶች፣ ልጅ መጸነሱን አውቀው፣ ተወልዶ ሳያዩት ሲሞቱ፣ የሚሾችን ምኞት ለማንጸባረቅ፣ ልጆችን ባዩ(ሽ) ብለው ይሰይማሉ። ስለአባይ ድልድይ አሰራር ሲደነቅ የሰሙ የመንደሪ ሰዎች “ድልድዩን ያላዩ ቀሩ እንደለወዩ” እያሉ ሲዘፍኑም ሰምቻለሁ። ጤናማ ኅብረተ ሰብ ቢችል ከሰማው ከተወራው የተሻለና የላቀ፣ ካልቻለ ያው የነበረው ሳይቆረስና ሳይቀነስ እንዲቆይ መመኘት የተፈጥሮ ሰባዊ ሕግ መሆኑ ነው። የፍልሰታ ጾምም ከዚህ ሰባዊ ተፈጥሮ ሕግ የመነጨች ናት።

የመንፈስና የሞራል መምሕርነታቸውንና ምሳሌነታቸውን እየገለጹ በኅብረተ ሰብ መካከል የሚኖሩ አያቶችና ቅድመ አያቶች ልጆቻቸውንና የልጅ ልጆቻቸውን ተሰናብተው ጥራጥራ ስንቃቸውን፣ የውሐ ቅላቸውን፣ አንጥፈው የሚተኙበትን ምንጣፍ ይዘው ወደ ገዳማቱና አድባራቱ መቃብር ቤት የሚሄዱባት ወቅት ናት። ከትዳር ርቀው ዓለምን ጎቀው የመነኮሱ ደግሞ ለሱባዔ ከያቅጣጫው የሚመጡትን ምእመናን ለመቀበል፣ ለመርዳትና መመሪያ ለመስጠት የሚዘጋጁባት ወቅት ናት።

መርዳትም ከሱባዔ ያልተለየ የተቀደሰ አገልግሎት ነውና፣ ወሩ አዝርአት በተለይም ጤፍ የሚዘራበት ስለሆነ ወቅቱን በመሻማት በእርሻ በጉልጻሎና በጤፍ ዘር ላይ ያሉትን ምግብ በማብሰልና ልጅ በመንከባከብ ለመርዳት ወደ መቃብር ቤት የማይሄዱ አሉ። ይሁን እንጂ ማታ ሁሉም ከተሰማራበት ክትት ሲል፣ ወቅታዊቷን ጤፍ በምሳሌ እየጠቀሱ በሰባዊ ተፈጥሮ የሚደርሰውን እያስተማሩ ሱባዔዋን በመንደራቸው ይፈጽማሉ።

ጠቢቡ ስሎምን “ለሁሉም ጊዜ አለው” እንዳለው፣ ደቂቀ አዳም እንደጤፏ ዘር ተዘርተን ተበትነን ወድቀን የምንጠፋበት፣ ከወደቅንበትና ከጠፋንበት ከተዘራንበትና ከተበተንበትም፣ በዝተን የምንታጨድበት፣ የምንወቃበትና የምንሰበሰብበት ጊዜ እንዳለን በጥምና የምናስብባት ወቅት ናት። ወቅትና ዘመን እየጠበቀ በሰው ላይ የሚፈራረቀውን ፈተና እንዲቋቋሙ የሕጻናቱን አዕምሮ ለመቅረጽ በፍልሰታዎ ሰሞን ይህች ያንከራጉራሉ።

- ከእህሉ ሁሉ ጤፍ ታንሳለች፣
- ወድቃ በስብሳ ትነሳለች፣
- የአዳምልጅ ሁሉ ሰነፈና፣
- ወድቆ ቀረ አሉ በኅዳና
- ያዳም ልጅ ሁሉ አትሰነፍ፣
- ጽድቅ እየሠራህ አለፍ”

በኢትዮጵያዊ ዘይቤ በፍልሰታ ሰሞን ይሰጥ የነበረው ይህንን ሌላውም ሁሉ ተረሳ። በምትኩ በየመንደሩ በየደብሩና በየገዳማቱ እንኳ ሳይቀር ባንድ ወቅት አቡነ ማትያስ “በሊቃውንት ሌሎች ሊቃውንት በመጻሕፍትም ሌሎች መጻሕፍት ተተክተዋል” ብለው በድፍረት እንደተናገሩት ኢትዮጵያዊ ጽናትን፣ የተዋሕዶ መሠረታዊ እምነትን አናውጸ ግልብነትን፣ ገለፈትነትን፣ ራስ ወዳድነትን የሚተካ ትምህርት ለወጣቱ እየተሰጠ ነው። የአሜሪካን ትውልድ ይህ መሳይ ፈተና ገጠመውና Schlosser የተባሉት አሜሪካዊ ሊቅ፣ ወጣቱ አቅጣጫውን ሳተ እሱነትንም ረሳ ከዚያም አልፎ “Fast Food Nation” ሆነ ብለው የጮኹት ትዝ አለኝ። ለችግሩ መፍትሔ ይሆናል ብለው የተናገሩት በዚህ ወቅት ለኛም መነገር ያለበት መስሎ ታዩኝ።

የመጻሕፍ መተርጎማን ሊቃውንት አበው፣ መጻሕፍትን አንድም እያሉ ሲያስተምሩን ትንቢትን ታሪክን ባሕልን እያነጻጸሩ እያተቱና እየተረጎሙ ይመጡና፣ ሰሚና አስተዋይ ልቡና ያለው ሊይዘውና ሊጨብጠው የሚገባውን ፍሬ ነገር ለማስጨበጥ፣ “ታሪኩን ባወቀ አናግርታል፣ ትንቢቱንም ባወቀ ፈጽሞታል ምሥጢሩ እንደምነው ቢሉ” ብለው በባሕል፣ በታሪክና በትንቢት የተጠቀሰውን ምሥጢር ፈልቅቀው ያቀርቡታል።

በያመቱ የምናደርገው ሱባዔ ሳይቋረጥ፣ በጤኗ አማካይነት ለሕጻናቱ የሚቀርበውም ትምህርት ሳይሰረዝ፣ ለተርዮና ለልማድ ብለን ሱባዔ ገባን ከሚለው ባዶ ስሜታዊ ልማድ ተላቀን፣ “እኛም ማየት አለብን” ብለው የተናገሩትን ሐዋርያዊ ቆራጥ ውሳኔ አብነት እናድርግ። ቤተ ክርስቲያናችንም ከገባችበት ዝብርቅርቅ ተላቃ፣ ይልቁንም ከመንግስት ጀምሮ በመላ አገራችን ለሚፈጠሩ ድርጅቶች መልካም ምሳሌ ሆኖ ለማየት የምንመኘውን ተግባራዊ ለማድረግ እንጥር ዘንድ ለማሳሰብ ይህችን ጦማር ማዘጋጀት ወደድኩ።

“እኛም ማየት አለብን”

በሱባዔ ከኛነታችን ውጭ የሆነውን ለማግኘት ከመጣራችን በፊት፣ የምንኖረው በሰውነት ጫካ ውስጥ መሆኑን ተገንዝበን እራሳችንን ፈልገን ለማግኘት መሞከርን ማስቀደም ገቢ ነውና፣ እራሴን ፈልጌ ለማግኘት ሳስብ “Living between two worlds: See The Universe Both From Within & From Without (2008)” በሚል ርዕስ Joel S. Goldsmith የተባሉ ያዘጋጁትን መጻሕፍ አስተወሰኑት፣ ስለ አካባቢ ሳስብም Eric Schlosser የተባሉት ሊቅ ከዛሬ አስር አመታት በፊት ስለአገራቸው ሕዝብ “Fast Food Nation (2001)” ሆነ ብለው የጻፉትም ትዝ አለኝ።

ሁለቱንም አንብቤ ከጨረሰኩ በኋላ፣ ስሜቴን እንደጦር የወጥኝን ሐረጎች ከሁለቱም መጻሕፍት መርጬ ለማውጣት ከለሳ ጀመርኩና በጥምና ስመለከት፣ “Living between two worlds” (በገጽ page 47) ላይ “መንግሥቱ ከዚህ ዓለም አይደለም” ብሎ ክርስቶስ የተናገረውን ሲአብራሩ “Persons are living between the two worlds: the world of material sense in which they give power to persons, and conditions, and the world of spiritual awareness where they begin to believe there is something greater than the external power of evil.” ብለው ካሰፈሩት አረፍተ ነገር ላይ ደረስኩ። ማለትም፣ “ሰዎች በሁለት ዓለማት ሸለቆ ውስጥ የሚኖሩ ናቸው። አንደኛው ለሰው ልጅ ኃይል ይሰጣል ተብሎ የሚታመነው ሲሆን፣ ሌላው መጥፎው አፍአዊ ኃይል ከሚሰጠው ኃይል ይልቅ፣ የበለጠ ኃይል ይሰጣል ብለው የሚያምኑ ሰዎች የሚኖሩበት መንፈሳዊ ግንዛቤ ያለው ዓለም ነው” በዚህ መሳይ ዓለም ውስጥ መኖሪን ካየሁ በኋላ፣ “ሕሱ ሰላማ ለብሔር እስመ በሰላም ብሔር ይከውን ንብረትክሙ” እንደተባለው Schlosser የተባሉት ሊቅ የአሜሪካ ሕዝብ የራሱን አቅጣጫ በማሳቱ “Fast Food Nation” ብለው በገለጹበት እይታ የተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና ኢትዮጵያ ያሉበትን ሁኔታ አሻግሮ ለማየት ሞከርኩ።

ራሴንና ሕዝቤን ተራርቀው እንደተተከሉ ባለ አድጌ የሐሳብ ድር ለተወሰኑ ደቂቃዎች ሳደራ፣ እንደገና “Living between two worlds” በሚል ርእስ Joel Goldsmith የተባሉ ሊቅ ወዳዘጋጁት መጻሕፍ ተመለስኩ። በገጽ 30 ላይ “God is spirit, and that spirit is pouring itself forth as your consciousness, taking form in the mind as your activity. You may be gripped with some great idea of beauty, and then within moments your hands begin to work with pencil, a pen, or a brush, and this spiritual beauty that has entered your soul and is now expressing itself in your mind comes forth through your hands in tangible form.” የሚል አንብቦ ዝም የማያስኝ የማያስተኛ ወቃሽና ከሳሽ ሐሳብ አገኘሁ። ይህም ማለት፣ “እግዚአብሔር የማይዳሰስ፣ የማይታይ ረቂቅ መንፈስ ነው። ከዚያም ረቂቅ መንፈስ የማሰብ የመግንዘብ፣ የመረዳትና የማየት ኃይል ባንተ ላይ ይፈሳል። ይህ ውብና ቅዱስ ሐሳብ ሕሊናህን በቁጥጥሩ ሥር ያደርገዋል። በዚያ ቅጽበት እጅህ እርሳስ፣ ብዕር በመፈለግ ይርገብገባል። በመንፈስህ የገባ ይህ ረቂቅ መንፈስ፣ በራስህ መንፈስ እራሱን መግለጽ ይጀምራል። ቀጥሎ በእጅህ አማካይነት የተጨበጠና የተዳሰሰ ነገር ይገልጻል።” ብለው የገለጹት ኃይለ ቃል ተዳምሮ ከራሴ ከቤተ ክርስቲያንና ከመነሱ ለክፋት ከአጻጻፍ ከካህናቱ ከሰባኪዎች የምሰማውንና የማየውን ጠቅላላ ሁኔታ ለመግለጽ ይህችን ጦማር እንዳፈልቃት አስገደደኝ።

በብሔራዊና በመንፈሳዊ ስሜታቸው የተመኙትን አይተው ያለፉ ኢትዮጵያውያን

ኮፌዳየን ይገፍ ከተወለድኩበት ቤት ወጥቼ ካሰደጉኝ ወላጆችና ከጎረቤት ሰዎች ርቄ ወደ ቅኔ ቤት ስሔድ፣ ቅኔው ከሚፈትላቸው ፍጥረቶች በስተጀርባ ያለውን ሁሉ መዳሰስ እንድችል ነው። ቤተ ክርስቲያን ወደ ውጭ ስትልከኝም፣ በየደረሰኩበት ዓይነት ከሚያው ጀርባ ከሚሰማው ባሻገር ያለውን ሁሉ እያየሁ ለመረዳት መጣሩን የበለጠ እንድጠቀምበት አደራ ብላ ነው። ይህ ልማድ ሆነብኛና ከአገሬ ስወጣም ከማየው ከምሰማው፣ ከማነበው በስተጀርባ ወደ ኢትዮጵያ በመሻገር በሕዝቧና በቤተ ክርስቲያናችን ላይ ተደረገ ተፈጸመ እየተባለ ራሷ ቤተ ክርስቲያናችን በምትልካቸው ሰዎች የሚነገረውንና የሚታየውን ከማየትና ከመስማት ዓይነት ሕሊናዬ አላርፍ አለ። የሚደረገውን ስሕተት ሁሉም የታዘበው ቢሆንም ለንጽጽር ያህል ትንሽ ተናግሮ እንደ ሐዋርያት “እኛም ማየት አለብን” በሚል ፍላጎት ተነሳስተው ማየት የፈለጉቱን አይተው ካለፉ ኢትዮጵያውያን ለምሳሌ ያህል ጥቂቶችን እጠቅሳለሁ።

ሙሴ የፈጣሪውን ገጽ ለማየት ፈለገ። በቁሳዊ አይነት ከቁሳዊ ባሕርይ የራቀቀውንና የረቀቀውን አምላክ ማየት እንደማይችል አምላክ ቢነግረውም፣ “ጀርባዎን ታያለህ ፊትን አታይም” (ዘጸ ፱፻፳፫) ብለውት ነበርና፣ ከቁሳዊ አካሉ ከተላቀቀ በኋላ የተመኙትን የማይነሳ የነገሩትን የማይረሰው አምላክ፣ በተወሐደው ሥጋ መለኮትን በደብረ ታቦር ተራራ ላይ አሳየው። ለማየት ሲመኘው የነበረውን በማየቱ “አይኖቼ ለሰዎች ሁሉ ያዘጋጀኸውን ማዳንህን አይተዋልና ውሰደኝ” (ሉቃ ፪፡፱)። ብሎ የተናገረውን ስምንንም ሳልጠቅሰው ወደ አገራችን ሰዎች አላልፍም።

በአገራችንም ማየት አለብን ብለው ለማየት የፈለጉትን ያዩ ለምሳሌ የምንጠቅሳቸው ለጠቅላላዎ ኢትዮጵያና ለቤተ ክርስቲያናችን እየታገሉ ያለፉ ብዙ አባቶች አሉን።

፩ኛ. በላይ ዘለቀ (ብሔራዊ ምሳሌ)

በበላይ ዘለቀ ዙሪያ ሲነገር የሰማሁት በጣሊያን ወረራ ጊዜ የተፈጸመ ታሪክ አለ። በክፉ ቀን “ይህ ክፉ ቀን አልፎ መልካም ነገር ሳታሳየኝ አትግደለኝ” እያሉ የሚመኙ ቅዱሳን ዜጎች እንዳሉ ሁሉ፣ በተቃራኒውም በክፉ ቀን ውስጥ ከሚፈጸመው ክፉ ነገር ጥቅም የሚያገኙ ክፉ ሰዎች ክፉው ቀን እንዲቀጥል አጥብቀው የሚመኙ መኖራቸው ግድ ነውና፣ ጣሊያን በወረረን ዘመን፣ ከጠላት ጋራ ተናንቀው የሚጋደሉት ኢትዮጵያውያን ተሸንፈው፣ ጣሊያን አገሪቷን መቆጣጠር ይችል ዘንድ፣ በኢትዮጵያውያን ላይ አዚም ለማድረግ የተሰለፉ የሕብረተ ሰብ ገለፈቶች ነበሩ። ከገለፈቶች አንዱ በላይን ለመጥለፍ የበላይን ብሔራዊ ፍቅር ተረድቶ በላይ በሚወደው መንፈስ መስሎና አስመስሎ ቀረበ። ተኩሶ እንዲስት የሚያደርግ መተት ለበላይ ጠለሰመና ሰጠው። በላይ ደፍተራ ገለፈት ጠልሰም የሰጠውን ባንገቱ አጠለቀና ለመፈተሽ በወፈጥ ድንጋይ ላይ አልሞ ለመተኮስ ሲሞክር፣ ያለመውን የድንጋይ ክምር ሊመታ ይቅርና፣ በቆቅ ላይ አነጣጥሮ የማይስተው እጁ እየተንቀጠቀጠ፣ ጣቱ የጠብ መንጃውን ምላጭ መሳብ አቃተው። ጠልሰሙን ካንገቱ አውልቆ እንደገና ሲሞክር አላማውን መታ። የገለፈቱ ከሐዲነት የበላይን ብሔራዊ ስሜት የበለጠ አነደደውና፣ ከግራኝ መሐምድ ጋራ የታገሉ ኢትዮጵያውያን እንደገና በአድዋ ላይም በአጼ ምንይልክ መሪነት ኢትዮጵያውያን ያዩትን ድል እኔም ማየት አለብኝ ብሎ በጋል ብሔራዊ ስሜት የተመኘውን ነጻነትና ድል አየ፣ አገኘ።

በመንፈሳዊ ታሪካችንም የተመኙትን አይተውና አድርገው ካለፉ ጥቂት ሰዎች አቡነ ቴዎፍሎስንና አባ አበራ በቀለን እጠቅሳለሁ። የአቡነ ቴዎፍሎስ አባታዊ ብቃታቸው የሚያጠያይቅ ባይሆንም በመንደርተኝነት በሽታ የተጠቁ ሰዎች ይፈጥሩባቸው የነበሩትን ችግሮች እየታገሉ በቆዩባቸው ዘመናት ከሰሯቸው ሥራዎች አንዱ እንደ ነቢይ ያስቆጠራቸው ከአብዮቱ ቀደም ብለው ያወጁት ቃለ አዋዲ ነው።

፪ኛ አቡነ ቴዎፍሎስ (መንፈሳዊ ምሳሌ)

ለዘመናት ሥር ሰዶ፣ የኖረውን የመሬት ሥርአት የሚነካ ሥር ነቀል አዋጂ ማወጅ ይቅርና የደብር አለቃ መሰየም በማይችሉበት ሥርአት ውስጥ ይህን መሳይ አዋጅ በኢትዮጵያ ምድር ማወጃቸው በወቅቱ ብዙውን አስደንቋል። የመሬት ተጠቃሚውንም አስቆጥቷል። በሳቸው ግላዊ ጥላቻ የነበራቸውንም ሰዎች ጥላቻቸውን የበለጠ እንዲያጋግሉት ረድቷቸዋል።

ብጹዕ ቴዎፍሎስ “**ፀሐቅ ለቃለ ትምህርት ወለ እመ ኮንክ ትክል ተርጉሞ እምነ ኩሉ መጻሕፍት ቃላተ አጽግቦሙ ለሕብክ ወአብርህ ሎሙ እምነ ብርሃነ ሕግጋቲክ ከመ ይኩኑ በዝንቱ አብዕልት በብዝሐ ትምህርትክ**” (ፍ. ነ. አንቀጽ ፭፣ ገጽ ፵፱ ቁጥር ፻፲፮) ማለትም፡- “የተጻፈውን መጻሕፍት ሁሉ ትርጉሙን የተረዳህ ከሆንክ፣ የሚሰሙህን አብራርተህ በመንገር ለማርካት ተዘጋጅ፣ ካንተ የሚሰሙት ምክርና መመሪያ ከጨለማ ያላቅቃቸው ዘንድ ከተረከብከው ከረካህበት እውቀትም በጨለማ ላሉት ሰዎች አብራላቸው” በሚለው መጻሕፍት እየተመሩ ለሚመሯት ቤተ ክርስቲያናቸው፣ ለጠቅላላ ኢትዮጵያውያን ዜጋቸው የተሻለ ነገር አይተው ለማሳየት የሚናፍቁ አባት ነበሩ።

አልምቶም አጥፍቶም ያለፈው አብዮት በሩቅ እየነደደ ወደ ኢትዮጵያ መምጣቱንና የመሬት አዋጅ በማወጅ ቤተ ክርስቲያኒቱንም እንደሚገባት በዚህ ጸጋና ችሎታቸው አስቀድመው ተመለከቱ። እንደሳቸው ያለ ቅዱስ አባት ጠቃሚም ሆነ ጎጂ በአገር ላይ የሚመጣውን አስቀድሞ አይቶና ተረድቶ፣ ሕዝቡ በተጠንቀቅ እንዲጠብቅ ቃጭልና ደዎል ማሰማት ተግባሩ ነው። ይህን እይታ ለማግኘት ፍለጋ ገብተው፣ የተመኙትን እንዳይት ሐዋርያት፣ ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ቴዎፍሎስም “**እኛም ማየት አለብን**” ብለው ከገቡበት ሱባዔ መጥምቁ ዮሐንስ ያወጀው “**ቃለ አዋዲ**” ለሚመሯት ቤተ ክርስቲያን ጠቃሚ ሆኖ ታያቸውና፣ ከአብዮቱ በፊት ማሰራጨት ጀመሩ።

የተገለጸላቸውን “**እኛም ማየት አለብን**” የሚለውን ሐዋርያዊ መርህ የሚቃወሙ ብዙዎቹ የወቅቱ ገሪቶች ተነሱባቸው። እንዲሁም አልፈው ተርፈው “የቤተ ክርስቲያን የበላይ ጠባቂነትን የሚፈታተን ነው” ብለው ለጃንሆይ ከሰው ያቀረቡም ነበሩ። አቡነ ቴዎፍሎስ በገለፈቶች የደረሰባቸውን ሁሉ ተጽእኖ አሸንፈው፣ ጃንሆይን አግባብተውና አሳምነው በነጋሪት ጋዜጣ እንዲታወጅ አስደረጉ። ከጥቂት አመታት በኋላ በቃለ አዋዲ አዋጃቸው የቀደሙት አብዮት፣ የጃንሆይን መንግሥት ገልብጦ በገጠርና በከተማን ቦታ ላይ አብዮታዊ አዋጅ አዋጀ። በነማርክስ ፍልስፍና እየተገፋ መጥቶ መሬት ላራሹን ያወጀውን አብዮታዊ አዋጅ ብጹዕ ወቅዱስ ቴዎፍሎስ “**ቃለ አዋዲ**” ብለው በነጋሪት ጋዜጣ ያወጁት የአብዮቱን አዋጅ ቀደመው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ “**ንሕነስ ኢኮነ ዘነሳእነ መንፈስ ዝ ዓለም። ወባሕቱ ነሳእነ መንፈስ ዘእምእግዚአብሔር ከመ ናእምር ዘወሀበነ እግዚአብሔር ጸጋ**” (ጆኛ ቆሮ ፪፣፲፪) እንዳለው፣ አቡነ ቴዎፍሎስን የመራቸውና የቃኛቸው ዓለማዊ መንፈስ አልነበረም። ለዓለም የሚከሰተውን ከዓለማውያን በፊት እንዲያውቁ ከረዳቸው ከእግዚአብሔር የተቀበሉት ጸጋ ነው ማለት ይቻላል።

አቡነ ቴዎፍሎስ ኢትዮጵያ ባፈራቻቸው ሊቃውንት ተቀርጸው ያደጉ፣ በትርጉም አልባ ልማድ ከሚመራ ሕሊና የተላቀቁ፣ ያሰቡትንና የታያቸውን ለማድረግ ከንጉሡ ይህ ይመጣብኛል ብለው የማይጨነቁ መንፈስ ጠንካር ባሕርይ ነበራቸው። ለውጡ አቅጣጫውን ስቶ በኋላ በደም ይነከር እንጅ፣ በመጀመሪያ “**ኢትዮጵያ ትቅደም ያለምንም ደም**” ብሎ ከዳር ዳር ሕዝቡ የፈነደቀለት ነበር። ሕዝቡ በሰለቸው ንጉሣዊው አገዛዝና “**ማየት አለብን**” ብሎ በተደሰተበት ለውጥ መካከል ምርጫ የቀረበበት ለቤተ ክርስቲያን ፈታኝ ወቅት ነበር። ሆኖም “**ኢትቅንይምሙ በኩርህ አላ በጽድቅ**” (ጆኛ ጴጥ ፭፣፪) ማለትም፣ “**ሕዝቡን በፍቅርና በእውነት እንጅ በግድ አትግዙ**” የሚለውን አንድም ብለው የሚተረጉሙ መንፈሳዊ አባት ከመሆናቸው ጋራ፣ ሕዝቡ “**ማየት አለብን**” ብሎ በጋለ መንፈስ የተመኘውን በንጉሣዊው አስተዳደርም ላይ የነበረውን ህዝባዊ ጥላቻ አንብቦ የመገንዘብ ብሩህ አዕምሮ ያለው አባት ከተንዳው አካል ጋራ የመሰለፍ ኃላፊነት አለበትና አቡነ ቴዎፍሎስ ራሳቸው ንጉሡ ቀ.ኃ. ሥላሴ ያልተቃወሙትን ለውጡን ደገፉ። አብዮቱ “**ጊዜአዊ ተሐድሶ ጉባዔ**” ብሎ ቤተ ክርስቲያኒቱን ሊቆጣጠራት ሲሞክር ደግሞ በጠበንጃ ታጅብው እስከ ተወገዱበት ቅጽበት ድረስ እኔ በሕይወት እስካለሁ ድረስ ቤተ ክርስቲያንን መሳሪያ አታደርጓትም በማለት የታገሉ አባት ናቸው። ዛሬ በሳቸው ቦታ ያሉት እንኳን አስቀድመው ለቤተ ክርስቲያን ጠቃሚ ራዕይ አይተው አቅጣጫ ሊአሳዩና ሕዝቡ የደገፈውን ሊደግፉ፣ የነበረው ፈረስ ነገር መለኮቱ ተቃወስ እየተባለ ሲነገራቸው ጆሮ ዳባ ልበስ ብለው፣ ቤተ ክርስቲያኒቱን ላለው መንግሥት ሽፋን አደረጉ እየተባሉ ነው።

መንፈሳዊ መሪ በሕዝብ ላይ የሚመጣውን አስቀድሞ አይቶ ለማሳየት መቻል ብቃት ሊኖረው እንደሚገባ ቤተ ክርስቲያናችን “**አብርህ ሎሙ እምነ ብርሃነ ሕግጋቲክ ከመ ይኩኑ በዝንቱ አብዕልት በብዝሐ ትምህርትክ**” (ፍ. ነ. አንቀጽ ፭፣ ገጽ ፵፱ ቁጥር ፻፲፮) ብላ ያዘዘቸውን መመሪያ ብፁዕ ወቅዱስ ቴዎፍሎስ ቃለ አዋዲ ብለው በማወጅ ተግባራዊ ያደረጉትን፣ ከስማቸው ጋራ ተቀብሮ እንዲረሳ ብዙ ሰዎች በሚታገሉበት ወቅት፣ መንገድ በበረሐ ከወደቁት ኩምራን ሕብረተ ሰብ መጥምቁ ዮሐንስን እየጮኹ እንዲወጣ የቀሰቀሰ አምላክ፣ ቃለ አዋዲውን ከተቀበረበት ፈልቅቆ አውጥቶ ተግባራዊ ያደርግ ዘንድ፣ ከቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩንቨርስቲ [አበራ በቀለን](#) እግዚአብሔር ቀሰቀሰ።

፫ኛ፡ ጋሼ አበራ በቀለ (መንፈሳዊ ምሳሌ)

ሰው ሲመነኩስ፣ ምንኩስና እንደ ጀመሩት እንጠንስና መቃርስ፣ ከናት አባት የወረሰውን፣ እራሱም ጥሮ ግሮ ያፈራውን ንብረት ለድህረ ሰጥቶ መንኖ፣ ድሕነትን መጎሳቆልን፣ መራብን መጠማትንና መራቆትን መርጠ፣ ወደ ገዳም ለመግባት እንጅ፣ አሁን በዘመናችን እንደምናየው በዓለም ውስጥ ለመኖር የሚገጥመውን ድሕነትና ጥሮ ግሮ መኖሩን ሸሽቶ፣ ምእመናን የሚሰጡን ገንዘብ በመዝረፍ የግል ቤት ለማገድ ገንዘብ ለመሰብሰብ በሚያስችለው ቦታ ሁሉ፣ ከጠቅላይ ሥራ አስኪያጅነት እስከወረዳ ከደብር ልቅና እስከ ገጠራቷ ቤተ ክርስቲያን ያሉትን ቤተ ክርስቲያኖች ለመውረር ፈጽሞ አልነበረም።

ጋሼ አበራ በቀለ፣ እውነተኛውን ምንኩስና በሕይወቱ የተረጎመ ነው። በዓለም ተወዳድረው መኖር አቅቷቸው ውድድሩን ሸሽተው፣ ለምናኔ የሚሰጠውን የሕዝቡን ስነ ልቡና አጥንተው ከዓለም ያጡትን ገንዘብ ባቋራጭ በማግኘት፣ የከተማ ቤት ለማገድ ገንዘብ ለመሰብሰብ ቆብ እየጫኑ ከዚያም ወደ ጽጵሰናው ከገቡት ሁሉ የዘመናችን አስመሳይ መነኮሳትና ጳጳሳት ጋሼ አበራ በቀለ ፈጽሞ የተለየ ነው።

ጋሼ አበራ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲመጣ ዓለምንና ፍላጎቷን በተሰማራበት ትምህርቱ ተረድቶ፣ ንቆና መንንኖ ነው። ይህም ይታወቅ ዘንድ ኑሮን በውድድር አሸንፎ ለመኖር የደከመበትን ሙያና ዓለማዊውን ኑሮ በመመነን እርግጥ አርጎ ወደ ቤተ ክርስቲያን የመጣ እውነተኛ መኖሩን ነው። አካባቢውን በከንቱ ውዳሴ ላለመጠለፍና ባባባቱ ክብር እያስፈራራ ሕዝቡን ለመጋለብ ብዙውን ሰው እየጠለፈ በመጣል ላይ ያለውን ቀሚስ አላንዘረፈፈም። የእንጠንስን ምንኩስና ከአእምሮ አውጥቶ፣ የሲሞንን መንፈስ በጭንቅላት ላይ የሚቀርጸውን የዘመኑን ቆብ ሳያጠልቅ፣ የሰማእታቱን የነ ቅዱስ ጊዮርጊስ ያገልግሎትና የጽድቅ ዝናር ታጥቆ የጽድቅ ጥር አጥልቆ ወደ ቤተ ክህነት ገባ።

ትዳር ይዘው ወልደው አሳድገው የተፈጥሮ ግዴታቸውን የተወጡ ክርስቲያኖች፣ ቀሪ ዘመናቸውን በልጆቻቸው መካከል እየኖሩ ክርስቲያናዊ ምሳሌነታቸውን በእጣንና በመቃርስ ሕይወት ለማሳለፍ እንደሚመነኩሱ፣ ጋሼ አበራም **“እኛም ማየት አለብን”** በሚል እውነተኛው ብፁዕና ቅዱስ ፓትርያክ ቴዎፍሎስ የጀመሩትን ከቆመበት ጀምሮ በብሕትና ሕይወቱ በብዙ ፈተና እና እንባ ከፈጸመ በኋላ፡ አቡነ ቴዎፍሎስ የገቡበትን አማናዊ ምንኩስና በሕይወቱ ፈጽሞ ይህችን ዓለም ያቋረጠ የዘመናችን ቅዱስ ነው ማለት ይቻላል።

በቀሪ ዘመኑ ባደረገው እንቅስቃሴ ሁሉ አብራችሁ ተሰልፋችሁ ‘አባ’ ‘አባታችን’ እያላችሁ የሸኛችሁ ወገኖቼ፣ በዚህ አጋጣሚ ጋሼ አበራ በቀለን አንስቼ ከሱ ጋራ ያሰልፍኩትን ስገልጽ በአዕምሮ የሚመጣ፣ ጋሼ እያልኩ ስከተለው የነበረው ትዝታ ነው። መንኩሰው ሳላያቸው ድምጻቸውን ሳልሰማው ስላመለጡኝ ባለመታደሌ እያዘንኩ፣ ዕድሉ ገጥሟችሁ አባ እያላችሁ በመከተል እስከ መጨረሻ የሸኛችኋቸው ወገኖቼ፣ ለኔ የሚታዩኝ ጋሼ አበራ እያልኩ ስከተለው የነበረው ጋሼ አበራ ነው። ስለዚህ አሻግሮ በሚያየው ትዝታዩ ጋሼ እያልኩ በመግለጹ የሚሻከራችሁ ወገኖቼን ይቅርታ እጠይቃለሁ።

ጋሼ አበራ የቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ተማሪ ነበር። ከዚያም አሜሪካ መጥቶ ዘመናዊ ትምህርት ቢማርም፣ ከቤተ ክርስቲያናችን ሊቃውንት የተሳተፈበት ሙያ ስላልነበረው በቤተ ክርስቲያናችን ሊቃውንት እይታ ያስኳላ ተማሪ ነበር። ጋሼ አባራ ለከፍተኛ ትምህርት ወደ አሜሪካ ከመምጣቱ በፊትና ከተመለሰም በኋላ ከባሕታዊ ገብረ ሥላሴ ተድላ ጋራ የቅርብ ግንኙነት ስለነበረው፣ የብሕትናው መንፈስ ይታይበት ነበር። ይህም በወላይታ በነበሩት በባሕታዊ ደስታ ባሕርይና አርያ እንደተቀረጹት እንደ አባ መላኩ (ፓትርያርክ ተክለ ሃይማኖት) እና አባ መስቀሌ ማለት ነው። ጋሼ አበራ ከአሜሪካ ተመልሶ በየኒቮርስቲው በማስተማር ላይ ሳለ፣ እድገት በኅብረት ታወጀና ያንድ ቡድን መሪ ሆኖ ወደ ገጠር ዘመተ። ዘመቻውን ፈጽሞ እስኪመለስ የዘመቻው መሪ ሆኖ እንዲቆይበት በተዘጋጀው የዘመቻ ጣቢያ ከመቆየት ይልቅ ባካባቢው ወዳለው መቃብር ቤት ተጠልሎ የዚያን አመት የፍልሰታ ሱባዔ ፈጽሞ ወደ አዲስ አበባ እንደተመለሰ ይነገር ነበር። አብረውት የዘመቱት ሁሉ ከቀድሞው ባሕር የሚጋጭ ነገር እየፈጸሙ ከባላገሩ ጋራ ሲጋጩ፣ ጋሼ አበራ ገላጋይ በመሆን ከፈጸመው ተልኮ ባሻገር፣ በዘመቻው ጣቢያ ሆኖ ይታየው የነበረው፣ ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያር ቴዎፍሎስ **“እኛም ማየት አለብን”** ብለው ለቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ያወጁት ቃለ አዋዲ ነበር።

ጋሼ አበራ በቀለ በዘመቻ ውስጥ በነበረበት ወቅት አሻግሮ ይመለከተው የነበረ ብፁዕ ፓትርያርክ ያወጁት ቃለ አዋዲ ስለነበረ፣ ከዘመቻ በኋላ ወደ ወደ የኒቮርስቲው አልተመለሰም። “አቡነ ቴዎፍሎስ ከአብዮቱ በፊት ቀደም ብለው አይተው፣ እድርጌ ማየት አለብኝ ብለው ጀመረውት የቆመውን ቃለ አዋዲ ፈጽሜ ቀሪውን ዘመኔን እግዚአብሔርን በማገልገል እንዳሳልፍ ፍቅዱልኝ” ብሎ ለጠቅላይ ቤተ ክህነት ማመልከቻ አስገባ። ቤተ ክህነት “የምትሰማራበት መስክ ቢኖርም እንኳ አሁን የኒቮርስቲው የሚከፍልህን ያህል የምንቀጥርበት የገንዘብ የለንም ትንሽ ጠብቆ የሚል መልስ ሰጠው”።

አቡነ ቴዎፍሎስን ቃለ አዋዲው እንዲያውጁ ያስገደዳቸው መንፈሳዊ ኃይል፣ ታገስ የሚለውን የቤተ ክህነቱን ትእዛዝ ጋሼ አበራን እንዳይቀበል አስገደደውና የሚከተለውን ጥያቄ ለቤተ ክህነቱ አቀረበ።

“የማደራጀትና የኮምፒዩተር ስርዓት ተምራሪዎች፡፡ በዚህ ስርዓት ለአብነት ቴዎፍሎስ ታይታቸው ያወጡትን ቃለ አዋጁ ለመላ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ተከታይ ክርስቲያን ለማሳየት እመኛለሁ፡፡ ስለምትከፍሉኝ ገንዘብም አታሰቡ፤ ሥራውን የማካሄድበት መኪናም ቤተ ክህነቱን አልጠይቅም፡፡ አሜሪካ በተማሪነት ሳለሁ ከትምህርት ጊዜያ በተረፈው ሰአት የወጥቤት እቃ እያጠብኩ በሰበሰብኳት ገንዘብ የዝጋት መኪና አለኝኝ፡፡ ለነዳጅ፤ ለሥራ ማስኬጃና ቢሮ ብቻ ፍቅዳልኝ” አለ፡፡ አብነ ተክለ ሃይማኖት በመንበረ ፓትርኩ ላይ ከተሰየሙ በኋላ ለፓትርያርኩ የተመደበውን የወር ገቢ “የሰንበት አስተማሪዎች ይቀጠሩበት አሉ” ተብሎ እንደብርቅ ይነገር ስለነበረ የጋሼ አበራና የአብነ ተክለሃይማኖት ፍላጎት ተገጣጠመና የወቅቱ ወሬ ሆነ፡፡

ጋሼ አበራ ሥራውን ለማካሄድ ቤተ ክህነቱ ሊተባበረው ስላልቻለ፤ በተማሪው ስልቱ እቅዱን ነድፎ ለዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጽ. ቤት በማቅረብ እርዳታ ጠየቀ፡፡ በልማት ኮሚሽን በኩል ከዓለም አብያተ ክርስቲያናት የጠየቀውን ገንዘብ አገኘ፡፡ የቢሮውን ሥራ ለመጀመር፤ ከነ አለቃ አምደ ጽዮን ጋራ ሆነው የትምህርት ክፍሉን ሲመሩ የነበሩት ነፍሳቸውን ይማርና የቅኔ ባለሙያ አቶ ቄርሎስ ተመደቡ፡፡ የገንዘቡን ገቢና ወጭ ለመቆጣጠር ከአብነ ባስልዮስ ዘመን ጀምረው ቤተ ክህነቱን በሂሳብ አገልግሎት ለረዥም ዘመን በማገልገል ልምድ ያላቸው ነፍሳቸውን ይማርና መምህራ ተፈራን ቤተ ክህነቱ መደባቸው፡፡

ጋሼ አበራ ቀጠለና “እኔ ከውስጥም ከውጭም የተማርኩት ያስኳላ ትምህርት እንጅ ከቤተ ክርስቲያኒቱ አብነት ከሚባሉ እውቀቶች ባንዱም ተሰለጠኑ ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት የቀሰምኩት የለኝም፡፡ እኔ የማቀብላቸውን እቅድ በቤተ ክርስቲያኒቱ የንግግር ለዛና ቋንቋ በማዛመድ በከተማ በገጠር ለሚኖሩት አባው ሊቃውንትና ለጠቅላላ አገልጋይ ካህናት የሚገልጹልኝ ያስፈልጉኛልና ቤተ ክህነቱ ብቁ ናቸው የሚላቸውን ይመድብልኝ” ብሎ ቤተ ክህነቱን ጠየቀ፡፡ ዛሬ በግሪክ አገር ያላቸውን ቤተ ክርስቲያን በማገልገል ላይ ያሉትን ቀሲስ ኃይለ ልዑል ገሪማንና እኔን በጀታችንን እንደያዘን ተንቀሳቃሽ ‘የሰበካ ጉባዔ አስተዳደር’ አደራጅ ቡድን የሚል ስም ተሰጥቶን ለመጀመሪያ ጊዜ ከጋሼ አበራ ጋራ እንደገሠራ ወደ መመሪያው ቤተ ክህነት መደባቸው፡፡

ጋሼ አበራ፤ አቶ ቄርሎስን፤ መምህራ ተፈራንን፤ ቀሲስ ኃይለ ልዑል ገሪማንና እኔን ጠርቶ፤ አብነ ቴዎፍሎስ የነደፉት ሐሳብ የታተመበትን ነጋሪት ጋዜጣ አባዝቶ ለየንዳንዳችን ሰጠንና፤ ይህን የተቀደሰ ዘላቂና አላማ ከፍጻሜ ለማድረስ ስለሚጠበቀን ከባድ ኃላፊነት ገለጸልን፡፡ የጋዜጣውን ኮፒ ከጠረጴዛው ላይ ዘረጋው፡፡ እጁን በላው ላይ ጫነና፤ እንባውን በጋዜጣው ላይ እያፈሰሰ “ለበአቡነ ቴዎፍሎስ ይህን እቅድ የገለጸክ አምላክ ሆይ፤ ሥራውን ለማከናወን እንበቃ ዘንድ ለኛም መንገዱንና ጥበቡን አሳየን” ብሎ ጸለየ፡፡ በፈሰሰው እንባ የራሱውን ጋዜጣ አጣጥፎ ያዘና “እኔ ለሁለት ሳምንት የሰሁም፤ እናንተ ብትፈልጉ ከቢሮ እየመጣችሁ ከአቶ ቄርሎስና ከመምራ ተፈራ፤ ብትፈልጉም ለዚህ ሥራ ቅን አመለካከትና የሐሳብ አስተዋጽኦ ለማድረግ ችሎታ አላቸው ብላችሁ ከምትግምቷቸው ሰዎች ጋራ ተነጋገሩ” ብሎ ጥሎን ሄደ፡፡

በነጋሪት ጋዜጣ ላይ የነበረችውን የአብነ ቴዎፍሎስን ሐሳብ አስፍቶና አምልቶ፤ ከአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ጀምሮ እስከ መንበረ ፓትርያርክ ድረስ እንዲያገናኝ አድርጎ መዋቅሩን በመዘርጋት በደብተር ጽፎ መጣ፡፡ “እናንተስ ምን ይዘችሁ መጣችሁ?” ብሎ ጠየቀን፡፡ ቀሲስ ኃይለ ልዑል ገሪማ፤ እንደ ጋሼ አበራ ወደውጭ ወጥተው የመማር እድል ገጥሟቸው የጋሼ አበራን ያህል ስልት ባይኖራቸውም፤ ሊቀ ዲያቆን ሆነው የአብነ ቴዎፍሎስ የቀርብ ረዳት በመሆን ባሳለፉት ጊዜ ከራሳቸው ከአብነ ቴዎፍሎስ የቀሰሙት ልምድ ስለነበራቸው ይመስለኛል፤ የመሰላቸውን የራሳቸውን ሐሳብ ጨምረው መምጣታቸው ትዝ ይለኛል፡፡

ከጋሼ አበራ፤ ከቀሲስ ኃይለ ልዑል ገሪማና ከነ አቶ ቄርሎስ ጋራ ባደረኩት ተሳትፎ፤ የመዋቅሩን ሥልት (ቃለ አዋጁውን) እንደ ውዳሴ ማርያም በቃሌ ስለያዘኩት መምሪያውን እየወከልኩ በየጊዜው ለሚመጡት ካህናት አስተማሪ ሆኖ ብመደብም፤ ሥራው በተጀመረበት ወቅት በልጅነትም የልምድ እጥረትም ስለነበረብኝ፤ ከራሴ የጨመርኩት ሊኖረኝ ቀርቶ፤ ነጋሪት ጋዜጣውን ከኪሴ አውጥቼ አላየሁትም፡፡ እንዲያውም በኪሴ ይገኙ ስለሰነበትኩ ጋዜጣው ወደ ጥጥነት ተለውጦ ጽሁፉም ጠፍቶ ነበር፡፡ ጋሼ አበራ በቀለ በዓይኑ የገረፈኝ የትዝብት ግርፋት ምን ጊዜም አልረሳውም፡፡ ሰንፌ ደከሜ የሚፈለግብኝን ሳላደርግ በመቅረቴ ከአብነት መምህራኖቹ ከተሰነዘረብኝን ተግላጽ ቀላቅዬ በመያዝ ለሕይወቴ መመሪያ አድርጌዋለሁ፡፡

ጋሼ አበራ ከባሕታውያን ጋራ ያለው ቀረቤታ ያይልበት ነበር፡፡ ብሕትውና ሞተሩ እንዳረጀበት መኪና ተንገጫጫጫ በባሕታዊ ገብረ መስቀል እጅ እስከ ቆሞበት ዘመን ድረስ፤ በተለይ አብዮቱ በፈነዳበት ዘመን አገሩን ወሮት ነበር፡፡ ባሕታውያን የማይደርሱበት ስርቻ ስለሌለ የቃለ አዋጁው እንቅስቃሴ በባሕታውያኑ ቢጀመር ባጭር ጊዜ ውስጥ በመላ አገሪቱ ይዳረሳል በሚል ወቅታዊ ግምት፤ እንቅስቃሴው በቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ ቅጽር ውስጥ በባሕታውያን ተጀመረ፡፡ ከራስ መኮንን ድልድይ አጠገብ በነበረው ፋሲካ ሆቴል ምግብ አቅራቢነት ጉባዔው ለሁለት ሳምንታት ሌትና ቀን ተካሄደ፡፡ ባሕታውያኑ የሚናገሩትን ሁሉ ለማስፈር ካቅም በላይ ስለነበረ፡፡ በቴፕ እንድንቀዳ ቴፕ ሪከርድም እንደተሰጠን ትዝ ይለኛል፡፡ አብነ ቴዎፍሎስን አውርዶ ለወታደራዊው መንግሥት አሳልፎ በመስጠት ለማስገደል “ጊዜያዊ ተሐድሶ ጉባዔ” በማለት ደርግ ከሰየመው ቢሮ ቁስ ዳኛቸው ካሣሁን ወደኛ እየመጡ፤ ሌትና ቀን ከኛ ጋራ እያደሩ ከባሕታውያን የሚወጣውን ቃል ለማስፈር ትልቅ ሚና ተጫውተዋል፡፡ የዜና ቤተ ክርስቲያን አዘጋጅ መጋቤ ሚስጥር ወልደሩፋዔል ፈታሂም ቀን ቀን አልተለየንም ነበር፡፡

በባሕታውያን ከተካሄደው ጉባዔ በኋላ፤ የሚቀጥለው የጋሼ አበራ እቅድ ቤተ ክህነቱ በበጀት ቀጥሎ ያሰማራቸውን ሰባክያን መሰብሰብ ነበርና የጥሪው ወረቀት ተበተነ፡፡ ሰባክያኑ ጥሪው ደርሷቸው ወደ አዲስ አበባ ከመምጣታቸው በፊት “አቶ አበራ በቀለ አድኃሪው አብነ ቴዎፍሎስ ያቀዱትን አድኃሪ መርሆ በመከተል፤ ከምዕራቡ ዓለም ገንዘብ እየተቀበለ አብዮቱን ለመገልበጥ ይምክራልና አብዮቱ እንቅስቃሴውን የማገድ ኃላፊነት አለበት” በሚል ተከሰሰና የሥራ ማስኬጃውን ቤተ ክህነቱ ለባንክ የማገጃ ትዛዝ

ስለላክ እንቅስቃሴው ቆሙ። ጋሼ አበራ ተበሳጩ። ስንጀምር በጸሎት ካለቀሰው ልቅሶ እጅግ የመረረ ልቅሶ አለቀሰ። የመምሪያው ባልደረቦች ቀሲስ ኃይለ ልዑል፣ አቶ ቄርሎስ መምሬ ተፈራና እኔ ያጽናናነው ትዝ ይለኛል። አትርሱኝ ብሎ ወዴት እንደሄደ ሳይነግረን ለሁለት ሳምንታት ከመካከላችን ጠፋብን። ተመልሶ በመጣ ጊዜ “ሰይጣን የዘጋውን በር አምላክ ከፍቶታል። አቡነ ቴዎፍሎስ ያወጁትን ቃለ አዋዲ እኛም በተግባር ሳናየው አንቀርም። በዚህ ሳምንት ጥሩ ነገር እንሰማለን” የሚል ቃል ነገረን።

እንዳለውም ቤተ ክህነት እገዳውን እንዲያነሳ ከመንግሥት ትእዛዝ መጣና፣ የታገደው ገንዘብ ተለቆ ሥራው ተጀመረ። ከራሱ አንደበት እንደሰማሁት “እቅዱ የተወጠነው በአቡነ ቴዎፍሎስ መሆኑ እርግጥ ነው። አቡነ ቴዎፍሎስ ቢታሰሩም ያቀዱት እቅድ ሊወድቅ የማይገባ ጠቃሚ ነገር ነው። አቡነ ቴዎፍሎስ ቃለ አዋዲውን ያወጁት ከአብዮቱ በፊት ነው። ሲካሄድ የኖረውን የመሳፍንቱን ሥርአት የሚቃወም ሲሆን፣ የሥርአቱ መሪ ንጉሠ አምነው የተቀበሉት ነው። ይህ መንግሥት ቤተ ክርስቲያናችንን የመሬቱን ሥርአት የሚቃወም አስቀድሞ በማወጃ አድንቆ መቀበል ሲገባው ይህን እቅድ መቃወሙ ተገቢ አይመስለኝም። በዚህ ላይ ደግሞ አብዮቱ የቤተ ክርስቲያንቱን ንብረት ወርሷል። ሕዝቧን አደራጅታ በሕዝቧ እንድትደገፍ የምታደረገውን ጥረት ማሰናከል መንግሥትን በብዙ መንገድ ተወቃሽ ያደርገዋል” የሚል ደብዳቤ ጽፎ በሻምበል ፍቅር ሥላሴ ወግ ደረሰ አቅራቢነት ለኮረኔል መንግሥቱ ቀርቦ። የሥራ ማስኪያጃው ገንዘብ እንዲለቀቅ ተደረገ።

በባሕታውያን ተጅምሮ በደብር አለቆችና በመምሪያ ኃላፊዎች በየደረጃው ጉባዔ ከተካሄደበት በኋላ፣ ቃለ አዋዲው ጸድቆ ሥራው እንዲጀመር ወደ ሲኖዶስ ሲቀርብ በሁለት ደካማ ምክንያቶች አቡነ ተክለ ሃይማኖት ጣሉት።

- ጅኛው ምክንያት እርስዎ ባርከውት መከፈት ሲገባ፣ ተንቀው ቤተ ክህነቱ በማያውቃቸው ጀቢራ ባሕታውያንን በተራ ሰባክያን ተከፈተ የሚል ነበር።
- ጅኛውና አሳፋሪ የነበረው አሳብ ደግሞ፣ “አብዮቱ ባሰራቸው ባብዮቱ ጠላት በአቡነ ቴዎፍሎስና በአድህሪው መንግሥት ጊዜ የተጀመረ አድራሪ እቅድ ነው” የሚል ነበር።

ከየአገሩ ለተለያዩ ጉዳይ መጥቶ በሚተራመስበት በዋናው ጽፈት ፊት ለፊት ባለው አስፋልት ላይ ጋሼ አበራ ቆሞ “የአቡነ ቴዎፍሎስ አምላክ ይህን ግፍ ተመልከት” ብሎ የመረረ ልቅሶ አለቀሰ። አቶ ቄርሎስ ቀሲስ ኃይለ ልዑልና እኔ ካጠገቡ ቆሙን ስለነበረ፣ ጋሼ አበራ በሥራው መደናቀፍ እያለቀሰ፣ እኛ ደግሞ የሱ ማልቀስ አሳዝኖን አንገታችንን ደፍተን ከበነው ቆሙን ያዩ ሰዎች የዘመድ ሞት መርዶ ነግረነው የሚያለቅስ መስፈቻው እየመጡ ጠየቁን።

ጋሼ አበራ አሁንም ወደ ሻምበል ፍቅር ሥላሴ ቢሮ ሄዶ አመለከተ፣ እገዳውን ባስቸኳይ እንዲያነሱ ለአቡነ ተክለ ሃይማኖት ተደውሎ ተነገራቸውና እንቅስቃሴው ቀጠለ። በእቅዱ ላይ የደረሰው ይህ ሁሉ ተደጋጋሚ ፈተና፣ ለጋሼ አበራ የበለጠ ሞራል ሰጠው። አቡነ ቴዎፍሎስ፣ ያወጁት ቃለ አዋዲ በትክክል ከእግዚአብሔር የተቀበሉት በመሆኑ ‘ወአናቅጸ ሲኦል ኢይኔይልዋ’ ብሎ ጌታችን ለቤተ ክርስቲያን የገባው ቃልኪዳን ዘመን የሚሸረው አይደለም። ከቤተ ክህነቱም ከጳጳሳቱም የሚገጥመውን ፈታና እያሸነፈ ከዚህ ደርሷል። ከእንግዲህ የሚገታው ኃይል የለም። ይሁን እንጂ ሥራውን ለማፋጠን ተጨማሪ ኃይል ስለሚያስፈልገን የወጣቶች ጉዳይ መመሪያን ከኛ ጋራ እንዲሰለፍ ጠይቆ ፈቃደኛ ሆነውልኛልና ነገ ከነሱ ጋራ ስለ እቅዱ ስለምንነጋገር ቀደም ብላችሁ ተገኙ ብሎ ለቀሲስ ኃይለ ልዑልና ለኔ ነገረን። ከሃይማኖት አበው ድርጅት ጋራ ጎን ለጎን እንዲሰራ በወቅቱ የተቋቋመው የወጣቶች ጉዳይ መመሪያም በዋናነትና በምክትል ሥራ አስኪያጅነት እንዲያገለግሉ የተመደቡት ነፍሳቸውን ይማርና አቶ ሐዲስ ተረፈ፣ አቶ የማነ ብርሃን ብርሃን ተሾመ ነበሩ። በሥራቸው የነበረውን የአጠቃላይ ጉባዔ አባላት በማስተባበር ተቀላቀሉ። አቶ ሐዲስ ተረፈ፣ አቶ የማነ ብርሃን ተሾመና ቀሲስ ኃይለ ልዑል ገሪማ ለአቡነ ቴዎፍሎስ የነበራቸው ክብርና ፍቅር ጥልቅ ስለነበረ፣ አቡነ ቴዎፍሎስ ቢነድፉትም ፍጻሜውን ሳያዩ በመሞታቸው እያዘኑ፣ ለተዘዋዋሪው ቡድናችን “ባዩ” የሚል የውስጥ ስም ሰጡት።

“እኛም ማየት አለብን” የምትለዋን ሐዋርያዊት ትውፊት ተከትለው ብጹዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ቴዎፍሎስ ያወጁትን ቃለ አዋዲ፣ በኋላ የነ እንጦንስን እውነተኛ ረድኤት ተቀብሎ ሩጫውን ጨርሶ ከንቱ የሆነውን ዓለማዊ ምኞት ርግፍ አርጎ ትቶ የተረሳውንና የተዳፈነውን ቃለ አዋዲ ቀስቅሶ ተግባራዊ ያደረጉላት ቤተ ክርስቲያን ዛሬ የደረሰችበትን ሁኔታ፣ Schlosser የተባሉት አሜሪካዊ የአሜሪካን ሕብረተ ሰብ “Fast Food Nation” የሚል ምሳሌ ሰጥተው በገለጹበት ዘይቤየኛ ቤተ ክርስቲያንም ዛሬ ያለችበትን ሁኔታ ከዚህ በታች ለመግለጽ እሞክራለሁ።

የዛሬዋ ቤተ ክርስቲያናችን ገጽታ

አቡነ ቴዎፍሎስ “እኛም ማየት አለብን” በሚል ውሳኔያቸው ሐዋርያት የተመኙትን ያገኙበትን ሐዋርያዊ ትውፊት ተከትለው፣ ቤተ ክርስቲያናችንን ከፊውዳሉ ሥርአት ተላቃ “ማየት አለብኝ” ብለው ያወጁትን ቃለ አዋዲ በተግባር ለማዋል፣ ጋሼ አበራ በቀለ እየወደቀ እየተነሳ እያነባ እያለቀሰ የከፈለው መስዋዕት፣ ቤተ ክርስቲያናችንን ከመሳፍንቱ ሥርአት አላቆ፣ ጠም አዳሪ የነበሩትን

ካህናት በኑሯቸው አሻሽሎ፣ በነዋይ ቅድሳት በኩል ከሚገጥማት ችግር ነጻ አውጥቶ እውነተኛውን ecclesiastical order ቢያሰዘትም፣ የዚህ ዘመን ጳጳሳት መነኮሳትና ካህናት “Fast Food Nation” አደርግናታል።

በዚህ መጽሐፍ በገጽ 123 ላይ “Aroma and memory are somehow inextricably linked. A smell can suddenly evoke a long -forgotten moment. The flavors of childhood foods seem to leave an indelible mark, and adults often return to them, without always knowing why.” የሚል ሐሳብ አገኘሁ። ማለትም፡- ሽታና የማስታወስ ኃይል በማይለያይ ሁኔታ የተያያዙ ናቸው። ሽታ ለረዥም ጊዜ የተረሳውን ትዝታ ይቀስቅሳል። የልጅነት ምግብ ከጭንቅላት የማይሰረዝ ምልክት ነው። ለምን እንደሚያደርጉት መግለጽ በማይችሉት ምስጢር ተገደው፣ በትዝታው ተስበው ይመለሳሉ” ይላሉ። እንዳሉትም በዚህ በፍልሰታ ሰሞን የሚደረገው ትዝታ በክርስቲያን ቤተ ሰብ ተወልዶ ያደገ ይቅርና በሌላ እምነት ቤተ ሰብ ተወልዶ በኢትዮጵያ ምድር ላይ ያደገ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ዛሬ በዘመኑ ጳጳሳት “Fast Food Nation የተደረገችው ቤተ ክርስቲያናትን ከልጅነቱ ጀምሮ ያስቀመጠችበት የማይለቀው ትዝታ አለበት።

ከዚህ ትዝታ በመንደርደር፣ የፍልሰታን ጾም ከመጀመራችን በፊት “ለምንድነው የምንጾመው” ብዬ ጥቂት ሰዎችን ጠየኩ። ብዙዎቹ እናት አባቶቻችንን ሲያደርጉት ስላየንና ሐዋርያት ስለ ጸሙት ከሚል በቀር ሐዋርያትን እንዲጸም የገፋቸው “እኛም ማየት አለብን” የሚለውን የጸሙን መሠረት የነገረኝ የለም። “ሕጻናት ለምን እንደሚያደርጉት መግለጽ በማይችሉት ምስጢር ተገደው፣ በትዝታው ብቻ በመሳብ ያደርጉታል” ብለው Schlosser ከገለጹት ጋራ ገጠመ።

በቦታ የሚርቁኝ በሐሳብ የሚቀርቡኝን ከቤተ ሰብ ተለይተው ሁለቱን ሳምንታት ለማሳለፍ በዝግጅት ላይ ያሉትን አንዳንድ ካህናት ጠየኩ፣ ሱባዔ በትዳር ለሚኖሩ ካህናት ተገቢ ነው። ግን ቤተ ክርስቲያን የተነጠቀችውን ያጣችውን ሐዋርያት እንዳደረጉት “እኛም ማየት አለብን” የሚል ቆራጥ ምኞት የተንተራሰ መሆን አለበት። ከሱባዔው ስንወጣ እንደ ሐዋርያት፣ እንደ አብነ ቴምፍሎስና እንደ ጋሽ አበራ ይዘነው የምንወጣው ሊኖረን ይገባል። ሱባዔያችን ከዚህ ውጭ ከሆነ የዋጠውን መሸከም አቅቶት፣ የሚቀጣለው ተቃጥሎ፣ የሚወሐደው ተዋሕዶ አርጌ ቆዳውን አራግጭ፣ ባዲስ ኃይል የሚውጠውን በመፈለግ ከሚምዘዘግ ዘንድ የተለየ አያደርገንም።

እንደ እውነቱ ከሆነ ብዙዎቻችን ባለንበት በዚህ ዘመን ልናደርገው የሚገባንን ነገር ሳናውቅ ቀርተን፣ ለማወቅ ሱባዔ የሚያስፈልግ አይመስለኝም። በበኩሌ እንደ ጋሼ አበራ ወደ አገሬ ተመልሼ ያደረኩት ባይኖኝም፣ ባለሁበት በአሜሪካ ዙሪያ ለሕዝብ የማካፈሉ እድሉ ባይገጥመኝም፣ በዘመኑ እውቀት የበሰሉ ኢትዮጵያውያን ወጣቶች ባዘጋጁቸው ድሕረ ገጾች በጽሑፍ ከማቀርበው የተለየ ተልእኮ የሚኖረን አይመስለኝም። ካድርባይነት ከጥርጥርና ከፍርሐት መንፈስ ተላቆ፣ እምነትንና ድፍረትን ለማግኘት ከሆነ ሱባዔ መግባት ተገቢ ነው። በፍርሐትና በጥርጥር በተወጠረ ጭንቅላት ሱባዔ ከብቶ፣ ባዶ ጭንቅላት ይዞ ከሱባዔ መመለስ ግን መንፈሳዊ በመምሰል ሕዝቡን ለማታለል ከሚደረገው ሸፍጥ የተለየ አይደለም።

በዚህ ጉዳይ ላይ መነኮሳት በሱባዔው ውስጥ ያላቸውን ሚና ካንድ መነኮሴ ጋራ ተነጋገርን። “ወእንተኒ መነኮስ እመ ኮንከ ሱቱፈ ምስለ አጎው በፍቅር እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ በጅዱ ልብ ወትፈቱ ትኩን ረድኦ ለእግዚእን ወከመ ትትሁዌለቅ ምስለ ማሕበረ ሐዋርያት ንጹሐን ኩን መናኒ ዘበአማን ወኢትሄሊ ምንተኒ ዘሀሎ ውስተ ዝንቱ ዓለም ግሙራ ከመ ዚእክ ውእቱ ሕየንተ ኩሎሙ አጎው ዘአንተ ተሐድር ምስሌሆሙ በፍቅር” (ሃ.አ. ሰለስቱ ምዕት ፳፮፡፳፭) የሚለውን መመሪያ ላልሳቱ መነኮሳት፣ መጀመሪያ ሲመነኩሱ መላ ሕይወታቸው ለሱባዔ ለመስጠት እንጅ ለፍልሰታ ብቻ አይደሉም። ምን ጊዜም ሕይወታቸው ለሰባዔ የተሰጠ በመሆኑ ከገጠር ከከተማ ወደ ገዳማቸው መጥተው ሱባዔ የገቡትን ማገልገል እንጅ ለፍልሰታው ሰሞን ሱባዔ አያስፈልጋቸውም። በቆየሁባቸው ገዳማት ውስጥ የማውቃቸው እውነተኛች መነኮሳት፣ አሁንም በሌሎች አርቶዶክሳውያን አብያተ ክርስቲያናት ያሉት መነኮሳት የሚያደርጉት ይህንኑ ነው።

በዘመናችን እንደ አሸን ፈልተው ዓለሙን የወረሩት መነኮሳት ግን “ይርሐቁ እምአንስት ወኢይቅረቡ ኅቤሆን ወኢይትነገሩ ምስሌሆን ወኢያውስእዎን ምንተኒ ግሙራ” (ፈ.ነ.፳፡፮)

ከሱቶች ይራቁ ፈጽመው ወደሱቶች አይቅረቡ። ቢአነጋግሯቸውም እንኳ ምንም ነገር አይመልሱላቸው። የሚለውን ጥሰው በብዙ ሴቶች ተከበው የከተማ ሕወት የሚኖሩ ናቸው። የከበቧቸው ሴቶች የሕግ ሚስቶች ስላይደሉ፣ ለባለትዳሮች የተጻፈው የሱባዔ ሥርአት እንደ ባለ ሕጎች ሱባዔ ግቡ አይባሉም። በገዳም አይኖሩምና ለሱባዔ ወደ ገዳማቸው የሚመጡትን ክርስቲያኖች እንደ ገዳማውያን መነኮሳትም አገልግሎ አይባሉም። የሚያደርጉት ሁሉ ስለተለወጠ የዘመኑ መነኮሳትም ሕግ ካልተለወጠ በቀር ይህን ወይም ያን እንዲያደርጉ የሚጠቀስባቸው አንቀጽ የለም።

“ወእመ ወጽኦ እኑ እምኔቱ መናኖ ሕገ ምንኩስናሁ ወሐረ ኅብ ሀገር ውብሔር ከመ ይንበር ህየ፣ ይኩን በመአርገ ሕዝባውን እለ ሀለው ውስቱታ ወኢደልዎ ሎቱ ከመ ይትመሰል በመነኮሳት ዘእንበለ አምሳለ ሕዝባውያን ለእመ ውእቱ ኢይክል ላዕለ ተጸውኖተ አርአያ ምንኩስናሁ ይከውን ሀሜት ኅብ ኩሎሙ መነኮሳት ወይሬሲ ሎሙ ስመ እኩየ” (ፍት.ነ. አን ፲፡ ቁጥ ፱፻፮) ከመነኮሳቱ ውስጥ አንዱ ከገዳም ወጥቶ ከሕዝቡ ጋራ ተቀላቅሎ በገጠር በከተማ የሚኖር ከሆነ፣ ከህነቱን በመልቀቅ እንደማነኛውም ሰው የመኖር ነጻነቱ ሊነፈገውና ሊዘለፍበትም ሆነ ሊከሰስበት አይገባም። ከመነኮስ በኋላ ከገዳም ወጥቶ ከሕዝብ ጋር ተቀላቅሎ የሚኖር ከሆነ ግን የምንኩስናውን መሥመር በመሳቱ መነኮሴ መስሎ መኖር የለበትም። መጽሐፈ መነኮሳቱ በተጻፈበት ዘመን በነበሩት የገጠር

ከተማዎች ወስጥ መኖራቸውን ሕገ ቤተ ክርስቲያን የሚቃወም ከሆነ፤ በዘመናችን በኢርፕና ባሜሪካ ከተሞች ለሚኖሩት መነኩሳት የሚጠቀሱላቸውና የሚጠቀሱባቸው አንቀጽ የለም።

“ወኢትጻሕፈ ወኢትትናገር ነገረ ሥላቅ ወኢትርግም ወኢትምሐል ግሙራ አላ ይኩን ቃልከ እመኔ እም እዎ፤ ወእመኔ አልባ አልባ”(ፈ.ነ.አ ፲) ማለትም፦ “ከሰው ጋራ አትጋጭ ተራ ነገርም ካንደበትህ አይውጣ፤ ፈጽሞ አትማል። ቃልህ እውነት ለሆነ ነገር እውነት፤ ስሕተት በሆነ ነገር ሁሉ ስሕተት ከማለት አልፎ ከሁለቱ የራቀ ዲፕሎማቲክ አትሁን”። የሚለውን አልፎ “እኛም ማየት አለብን” የሚለውን ሐዋሪያዊ ቁም ነገር ረስተው የሕብረተሰብ ቀልብ በመሳብ ገንዘብ፤ ጥቅም፤ዝናና ክብር ለማግኘት በሚረዳቸው ነገር ላይ አተኮሩ። **(አንባቢ ከዚህ በፊት የጻፍኳቸውን ሁለት ጥማሮች፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሃዶ ቤተክርስቲያን ከወስጥም ከወጪም የገጠማትን ፈተና ወይም <http://www.medhanialemeotcks.org/pdf/fetena.pdf> የሚለውንና ኢትዮጵያ በሰሰት ፍካሬዎች ወይም <http://www.medhanialemeotcks.org/pdf/FIKARE.pdf> የሚለውን ይመልከት)።**

የቤተ ክርስቲያናችን ልጆች በ 2002 ዓመተ ምህረት Memphis, Tennessee on November 16, 2002 Annunciation ግሪክ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ተገኝተን የጋብቻቸውን ሥርአት እንድንፈጽምላቸው ከመአሰባን ሊቀ ማእምራን አማረንና እኔን፤ ከመነኩሳት ደግሞ ነፍሳቸውን ይማርና አባ ደስታ ና አሁን ኢዮጵያ የገቡ መነኩሴ ተጋብዘን በዝግጅቱ ላይ አራታችንም ተገኘን። የሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ ባለቤቶች (ግሪኮች) በዝግጅቱ ላይ እንዲገኙ ተጋብዘው ስለነበር፤ ከሙሽሮች በፊት በሰላቱ ተገኘ። ሙሽሮቹ ዘግይተው መጥተው ሥርአቱ ከመጀመሩ በፊት ወደኛ እየቀረቡ ሰላም ካሉን በኋላ፤ በደረታችን ያጠለቅነውን የጠፍር መስቀሎቻችን የት እንደተሰሩ ጠየቁ። ቀጠሉና እነዚያ ሰዎች ለምን እንደናገሩ ያለውን አላደረጉም? ብለው ስለነ አባ ደስታ ጠየቁ። እነሱ የመነኩሴ ቄሶች ናቸው። ስንላቸው የድንጋጤና የመደነቀ ፊት እያሳዩ “ከየት ገዳም የመጡ ናቸው? ብለው ጠየቁ። ገዳም ስለሌለን “በከተማ የሚኖሩ ናቸው” አልናቸው። ገዳም ከሌላችሁ እናንተስ ምንድናችሁ? ከየት ገዳም መጣችሁ? ብለው ጠየቁ። **“እኛ በትዳር ውስጥ ያለን እንጅ መነኩሳት አይደለንም”** ስንላቸው የመገረም ገጽ አሳዩን። እጅግ እየተገረመ እናንተ ቄሶች ስትሆኑ ያደረጋችሁት መስቀል የገዳም መነኩሳት የሚያደርጉት ነው። እነዚያ ደግሞ መነኩሳት ሲሆኑ ያደረጉት መስቀል በግሪክ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መነኩሴም ቄሶም ያልሆነ ማም ሰው የሚያደርገው ነው። ለምንስ ይህ ሆነ? ብለው ጠየቁ። ነፍሳቸውን ይማርና አባ ደስታ በውጭ ትምህርት የበሰሉ ስለነበሩ የሰዎችን ጥያቄ በሰሙባት ቅጽበት በደረታቸው የነበረውን መስቀል በቀሚሳቸው ውስጥ ደበቁት፤ አባ .... ግን የተካሄደውን ሁሉ ሊሰሙ ይቅርና በወርቅ ቀለም ቅብ በሩቁ የሚፈልቀውን የግሪክ መስቀል ለማሳየት በደረታቸው ላይ ያለውን የበለጡ አገልግተው ለማሳየት ሞከሩ። **“አራ አባ በደረተዎ ያለውን መስቀል ጉድ እያፈላ ነውና እንደ አባ ደስታ አባከዎ ይደብቁት”** ብላቸው እንዲያውም የተናቁ መስላቸውና የሌላቸውን ሁሉ ወኔ በመሰብሰብ አውደ ምሕረቱን ተቆጣጠሩት። በኋላ እንደተረዳነው፤ የጠየቁን ሰዎች እነሱ እያዩ ባደጉበት አካባቢ ባለው ገዳም ውስጥ የሚኖሩ መነኩሳት ትህትናን ለማሳየት የሚያደርጉት መስቀል ከእንጨት ወይም ከጠፍር የተሰራ ነው። የእኛን መስቀል ከመነኩሳት ጋራ ያገናኙት እያዩ ካደጉት ጋራ በማገናዘብ ነው። ይህ አይነት መስቀል የአሬንታል ቀሳውስት የሚያደርጉት ከገብጾች ያገኘነው ነው ስንላቸው ተረዱልን።

እኔ ከኢትዮጵያ እስከወጣሁባት ሰዓት ድረስ፤ ማንም የሚመነኩሰው ለግሉ መንኖ ሊጸድቅበት የሚደረግ የግል ነው፤ ከህነት ግን የሕዝብ ነው። ማንኛውም ሰው እችላለሁ ካለ ሊመነኩሰ ይችላል። ስለዚህ ነው ሰዎች ወልደው አሳድገው ወደፋጣሪ ፈታቸውን ሲመልሱ የሚመነኩሱት። ከህነት የሚሰጠው ግን ለሕዝባዊ የአልግሎቱ በቅቶ ሲገኝ ብቻ ነው። በዚህም ምክንያት በከህነት እድሜ የቀደመ ሰው እያለ እሱ ካልፈቀደ በቀል፤ ለቡራኬም ሆነ ለማስተማር የሚቀርብ ቆሞስ ነኝ መነኩሴ ነኝ በሚል ስሜት ወደ ሕዝብ ራሱን ጋብዞ ማቅረብ ነውርና ክልክል ነበር። እንዲህ የሚያደርግ መነኩሴም ፈጽሞ አይቼ አላውቅም ነበር።

Schlosser የተባሉት ሊቅ ስለ Fast Food Nation ሲገልጹ “Few of the people who built fast food empires ever attended college, let alone business school. They worked hard, took risks, and followed their own paths.”(Schlosser, page 6) ፈጣን ምግብ ቤት የመሰረቱት ጥቂት ሰዎች ርቀውና መጥቀው ስለንግድ ሊማሩ ይቅርና ወደ ኮሌጅ ሄደው የተሳተፉት እውቀት የላቸውም። ነገር ግን የሚገጥማቸውን ነገር ሁሉ በድፍረት በመጣስ የሚፈልጉትን ለማግኘት የራሳቸውን ምንገድ ፈጥረዋል” እንዳሉት እኔም ሰው ቆብ ባጠለቀ ላይ ሕዝቡ የሚሰጠውን ክብር በመጠቀም ለግል ኑሯቸው በመጓዝ ላይ ስለነበሩ በድፍረት መድረኩን ተቆጣጠሩት።

ምን እሳቸውብቻ! Schlosser “Over the last three decades, fast food has infiltrated every nook and canny of Americn society.”(Page 3) ማለትም፤ ካለፈው ሰላሳ አመታት ወዲህ የፈጣን ምግብ ቤት በየስርቻው እየገባ ያሜሪካን ሕዝብ ተቆጣጠረው እንዳሉት፤ በአገራችንም በዚህ ዓለም ተሰማርቶ የኑሮ ውድድርኑ አሸንፎ ለመኖር ያቃተው ሁሉ ጎረምሳ፤ እውነተኛ የገዳም መነኩሴ እየመሰለ መጽሐፈ መነኩሳቱን ሳያውቅ ስለምንኩስና ሳይረዳ ሕሊናው ሳይመነኩስና ሳይመንን ቆቡን እያጠለቀ ቀሚሱን እያንዘረፈፈ ጢሙን እየከፈከፈ ታላቋን ቤተ ክርስቲያን በመውረር፤ የተሰደደውን ሕዝብ ፋስት ፉድ ወደ መሰለ ዜግነት እየለወጡት ነው።

የሚአስገርመው ደግሞ፤ ይህን የከፋ እቅድ ለፖለቲካ መጋረጃ አድርጎ የሚጠቀመው የዘመኑ አመራር መሆኑ እየታወቀ፤ በቅርቡ አቶ ስብሐት ነጋ **(አባይ ስብሐት)** የተባሉ የአቶ መለስ ጓድ በቤተ ክርስቲያኒቱ ዙሪያ የተሰለፉ ጳጳሳትና መነኩሳት የሚፈጽሙትን በደል ምንም የማያቁ መስለው በመደነቅ፤ **“በኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የሚፈጠረው ሁሉ ዝብርቅርቅ ለምን በሌሎች አይታይም?”** ብለው በጥያቄ መልክመናገራቸው፤ በዚህ ዘመን አለን የምንባለውን የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አባል ሁሉ “Fast Food Nation” ነሕ ማለታቸው አይመስልምን?

እውነትንና ውሸትን በዲፕሎማቲክ አውጠንቅጦና አዳቅሎ ከመሄድ ይልቅ እውነቱን እውነት፣ ሐሰቱን ሐሰት ብለው እንዲናገሩ ምሁራን በethics ክርስቲያኖች በእምነታቸው ይገደዳሉና Schlosser ከሁለቱ መንገዶች ባንዱ መገደድ “You should be better off eating a carrot stick that fell in your toilet than one that fell in your sink” (221). ብለው ተናገሩ። ማለትም፡- “ከወጥ ቤት እቃ ማጠቢያ ላይ የወደቀውን ከመብላት፣ ከሽንት ቤት የወደቀውን የካሮት ቅንጣት መብላት ይሻላል” በማነፃፅም መንግሥት ተፈትኖ ወድቆ ከታየው ሲኖዶስና (አንባቢ **ከዚህ በፊት የጻፍኳትን ጦማር ከገጽ 12-14 የሚቀጥለውን በመጫን ያንብቡ** <http://www.medhanialemeotcks.org/pdf/telsem-be-dc-debtera.pdf>) ጽጽብና የሚወጣውን መርህ ከመቀበል ራሱን እስኪያጸዳ ድረስ ከማነፃፅም ጳጳስ ነኝ መነኩሴ ነኝ እያለ ከሚመጣ ግለ ሰብ ገለል ማለቱ አማራጭ የሌለው ይመስለኛል። ይህን ስል አንባቢ እንዲረዳልኝ የምፈልገው ክርስቶስ ከአስመሳዮች ጋር አለመተባበሩን ለመግለጽ እንጅ፣ ከተዋህዶ ነገረ መለኮትና ከቀኖናችን ገለልተኞች ነን በማለት የሚደረገውን ግፍና ስሕተት አንይ አንስማ፣ ዝም እንበል አንናገር ማለቴ አይደለም። (ከአሁን ቀደም **‘ገለልተኛ’ በሚል ርዕስ የጻፍኩትን ጦማር እዚህ ላይ ወይም** <http://www.medhanialemeotcks.org/pdf/geleltegna.pdf> በመጫን ያንብቡ)።

“It smelled like someone in the room was flipping burgers on a hot grill.” ማለትም፡- እየተጠበሰ በመገለበጥ ላይ ካለው በርገር የሚነሳ ሽታ የሸተተኝ መስሎኝ ነበር” እንዳሉት፣ የዘመኑ ጳጳሳትና መነኩሳትም እንደሚሸኑ ሀምበርገር እየተገለበጠ የምንኩስና ሽታና መነኩሴ መስሎ በመቅረብ የሚያፈልቁት ባዶ የከተማ ጮሌነት ንግግር ክርስትናንና ዜግነት ወደ ፋስት ፉድ መሳይ እየለወጡት ነው።

ምንም እንኳን በየአካባቢው የተፈጸመ ቢሆንም በከንባስ ከተማ የተፈጸመውን ለማስረጃ እጠቅሳለሁ። ካሜሪካ ወደ ኢትዮጵያ ሄደው ጳጳስ የሆኑ አንድ መነኩሴ፣ በመጀመሪያ የአቡነ ጳውሎስ ወኪል ነኝ ብለው ወደ አሜሪካ መጡ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ አቡነ ጳውሎስን ካዱና፣ ከአቡነ ይስሐቅ ጋር ተሰልፈው አቡነ ጳውሎስንና በሳቸው የሚመራውን ሲኖዶስ እየዘለፉ እውነተኛው አባት አቡነ ይስሐቅ ናቸው በማለት አጥብቀው ሰበኩ።

ከአርቶዶክስ ተዋሕዶ ነገረ መለኮት እምነት ውጭ የሆነውን የሮማ ካቶሊክን ትምህትና እምነት (<http://www.youtube.com/user/medhanialemeotcks#p/u/12/U2fplUxOgXc>) ሰዎች በመካከላችን ረጭተው ከመለያየታችን በፊት፣ እኒህ መነኩሴ ከአቡነ ይስሐቅ ጋር ወደ ከሳንሳስ ኪዳነ ምሕረት መጥተው ከላይ የገለጽኩትን ተናገሩ። ስለአቡነ ጳውሎስ ስሕተትና ስለ ሲኖዶሱ ብቃት የሌሸነት በመጀመሪያ የሰማሁት ከሳቸው ነው።

ከጥቂት አመታት በኋላ፣ ለፓትርያርክነት ብቃት የሳቸውም እያሉ ሲከሰታቸው ወደነበሩት አቡነ ጳውሎስና አይታመንም እያሉ ወደ መስከሩበት ሲኖዶስ እንደገና ተገልብጠው፣ አሁን በአቡነ ጳውሎስ ጳጳስና ተሾሜያለሁ፣ በሳቸው ለሚመራውም ሲኖዶስ አባል ነኝ። ስለዚህ በአቡ ጳውሎስ ሥር በማይተዳደርና በሲኖዶስ ሥር ያልሆነ ሁሉ ቤተ ክርስቲያን የተሳሳተ ነው። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ማለት የከንባስ ኪዳነ ምሕረት ቤተ ክርቲያን ብቻ ናት፣ እያሉ በዚያው መድረክ ላይ ቆመውም ተናገሩ።

ይህን ስለማ “የእግዚአብሔር ፍርድ በብዙ ይገባኛል ላይ የተመሠረተ ነው። ይዘገያል። በመዘግየቱም ከዳችሁታል። ከዚህ ቀደም ከአቡነ ይስሐቅ ጋር ከንባስ ላይ መጥተው ስለ ውስጡ ሲኖዶስና ስለአቡነ ጳውሎስ የተናገሩትን ሁሉ ገልብጠው በዚህ መድረክ ላይ ሲናገሩ ሕዝቡ ይታዘበኛል ብለው አያስቡም? አያፍሩም? እጅግ ታዘብኩዎ ብዬ በስልክ ለጠየኳቸው የሰጡኝ መልስ “እርስዎ እውነትን አለቅም ብለው ደርቀው ይቀራሉ እንጅ፣ ሕዝቡና እኛ እንደሆን ተሰማምተናል። ሕዝቡ ጽጵስናውንና ቆሱን ነው የሚከተለው እንጅ እውነቱን ፈልጎ እውነቱን ሰምቶ ንስሐ ገብቶ ለመጽደቅ ብሎ ወደ ቤተ ክርስቲያን አለመምጣቱን መረዳት እንዴት ተሳክቶ? ይህ ባይሆን ኖሮ የከንባስ ሕዝብ አቡነ ማትያስን የት ያውቃቸዋል? አንድ ቀን እንኳ መጥተው ጎበኝተዋቸው አያውቁም። እርስዎ እውነቱን እየተናገሩ፣ እኔ እየሠረኩና እየዋሸሁ እያየ ጳጳስ በመባሉ ብቻ፣ ከፊቱ ላይ ነፍስ ብገድም ዝም ብሎ ከመከተል በቀር እጠይቃኝም” አሉና። ይልቁንስ ወደ አዲስ አበባ አብረን እንሂድና ወደ ሲኖዶሱ ለመግባት አያስቡ እኛ እጅግ ይዘን እንገባለን። በውጭ ሆነው የሚጽፉትን ያቁሙና ከዚያ ሄደው ከሊቃውንቱ ጋር ተነጋግረው ከተመለሰን በኋላ አብረን መሥራት እንጀምራለን” አሉኝ። “መጀመሪያ እናንተ ወደ ከንባስ መጥታችሁ ከሕዝቡ ጋር ተነጋግሩና ስምምነት ከተደረሰ በኋላ የምትሉት ይደረጋል” ስላቸው፣ “የምትተኩሰውን ጥይት ለሕዝቡ አቅመህ በኛ ላይ ልታስተኩሰብን ነው” በሚለው ቃላቸው ውይይታችን ቆመ። ታዲያ እነዚህ ምንኩስናውንና ጽጵስናውን የFast Food መጥበሻ grill, ሕዝቡን Fast Food Nation አላደረጉትም?

ይህ የነ አባ ንግግር Schlosser ስለ Fast Food Nation በጻፉት ገጽ 129 ላይ “But when I opened my eyes, there was just a narrow strip of white paper and small flavorst” ካሉት ጋር ገጠመብኝ። “አይኔን በደንብ ከፍቼ ስመለከት፣ ሲጠበስ እሱን የመሰለ ሽታ የሚአመነጭ ነጭ ወረቀት ሲአቃጥል አየሁ” እንዳሉት የዘመኑ ጽጵስና ምንኩስና፣ በሩቁ ሲታይ እውነተኛ ይመስላሉ ቀርበው የሚያደርጉትንና የሚናገሩትን ስንሰማቸው ግን የፋስት ፉድ ምግብ ቤት ለማስመሰል ከሚጠሰው ወረቀት የባሱ የነ እንጦንሰን ምንኩስናን፣ የነ ቅዱስ አትናቴዎስን ጽጵስና በማስመሰል ስሜት እያጤሱ ዓለማዊውን ኑሯቸውን በመቅጨት ላይ ናቸው።

ተመልካችና እውነተኞችን ክርስቲያኖች ሊአሳስባቸው የሚገባ ነገር አለ። Schlosser እንዳሉት “The fast food chains, understandably, would like the public to believe that the flavors of their food somehow originate in their

restuarant kitchens, not in distant factories run by other firms.”(120) ማለትም “የፈጣን ምግብ አዘጋጅቶ፣ የፈጣን ምግብ መዳዘ በሌላ ድርጅት ሆን ተብሎ በማስመሰል የተሰራ ነው። ይሁን እንጅ ከማብሰያ ቤት ውስጥ ከሚዘጋጅበት ምድጃ የሚነሳ የእውነተኛው ምግብ ሽታ እንደሆነ ሕዝቡ ያለ ጥርጥር አምኖ እንዲቀበለው ይጥራሉ” እንዳሉት፣ ከዚህ በኋላ የሚነሳው ትውልድ ከውስጡ የሚመዘንበት ኢትዮጵያዊና ቀጥተኛው አርቶዶክሳዊ ሚዛን ስለሌለው ዛሬ እኒህን ከመሰሉ ሰዎች የሚሰማውንና የሚያየውን ሁሉ ከቤተ ክርስቲያን መመሪያ እንደፈለቀ አርጎ እንዳይቀበለው ኃላፊነት የሚሰማው ዜጋና ለሃይማኖቱ የሚቆረቆር ክርስቲያን ሁሉ መታገል አለበት።

Schlosser ስለ አሜሪካ ሕዝብ Fast Food Nation ሆነ እያሉ በጮሁበት ዘመን፣ “The Reverend Robert Schuller founded the nation’s first Drive-in Church, preaching on sunday morning at a drive- in movie theater, spreading the Gospel through the little speakers at each parking space, attracting large crowds with the slogan “worship as you are. . .in the family car”.(19) ማለትም፡- ቄስ Robert H. Schuller የዘመኑን ባሕል በመከተል በየአሁዱ ጧት የሚሰብክበት nation’s first Drive-in Church, አቋቋመ። በትያትር፣ በፊልም፣ በመኪና መቆሚያዎች ሁሉ ትንሽ ቃል ማጉያ በመጠቀም፣ በየቤትህና በየመኪናህ አምልኮ በሚል መፈክር የሰፊውን ሕዝብ ሕሊና የሚሰብ ንግግር ማሰራጨት ቀጠለ”.

ከ50 ዓመት በኋላ የበለጠ ትርፍ ለማግኘት በመጣደፍ ላይ ናቸው። [በሰፊው ለመረዳት ይህንን ይጫኑ ስchuller's Crystal Cathedral may be reborn as Catholic <http://www.usatoday.com/news/religion/2011-07-23-Crystal-Cathedral-Catholic.n.htm>]

ከላይ በተጠቀሰው በRobert Schuller በሚመሰሰል ሁኔታ የዘመኑ የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶ ቤ.ክ. መነኮሳትና አንዳንድ ሰባኪዎች የሲኖዶስ አባላት ነን የሚሉ ጳጳሳት ሳይቀሩ፣ ከቤተ ክህነት ከሚከፈላቸው ሌላ ገቢ ለማግኘት በሚያደርጉት ስግብግብ ባሕርያቸው፣ አካል ነን ከሚሉት ሲኖዶስ የተለየ፣ የሰየሟቸውን ፓትርያርክ ታማኝነት ማጣት የሚሰብኩበት ቤተ ክርስቲያን በየቦታው መሠረቱ።

እኒህ ሰው “The impact of McDonald’s on the way we live today is hard to overstate.The Golden Arches are now more widely recognized than the christians cross.”(5) ሁኔታው እጅግ ርቆ ከመሄዱ የተነሳ ነገሩን አጋነን የምንናገርበትን ቃል ሁሉ በመያዙ አጋነን የምንገልጽበት ቃላት የሉንም። እንዲያው በጠቅላላው የማክዶናል ወርቃማው የቀስተ ደመና ምልክት ከክርስትና ምልክት መስቀል ይልቅ በስፋት እያየለ መጥቷል” እንዳሉት የክህነት የመንኲስና ልብሱ ሁሉ ቀለሙ የሰፊቱ አሰራር የመስቀሉ አደራረግና አይያዝ ራቁትን የተሰቀለውን ክርስቶስን እየሸሸ ወደ አክተሮች ፋሽንነት እየተለወጠ ነው። እንዲያውም አልፎ ተርፎ ባንድ ወቅት አውደ ምሕረት ላይ ቆሞ፣ “ይህ በእጅ የምታዩት መስቀል በሽልማት የተሰጠኝ የሰማዕቱ ያቡነ ጴጥሮስ መስቀል ነው” ብሎ ተናገረ ተብሎ “ኧረ እንደምን ያለ ድፍረት ገጠመን? ኧረ ለመሆኑ እሱ ማነውና የታላቁን ያቡነ ጴጥሮስን መስቀል ተሸላሚ ሆነ? ሸላሚውስ እንደምን ያለ ሰው ነው? ብሎ የዲሲ ዙሪያ ሕዝብ ቅሬታውን ያሰማበት ወቅት ነበረ። ታዲያ በኛ ዘመን የሰማዕቱን የአቡነ ጴጥሮስን መስቀል ሸላሚና ተሸላሚዎች ካሉ የኢትዮጵያን ህዝብ **Fast Food Nation** ያደረጉ በመሆናቸው የታሪክ ተወቃሾች ናቸው

“Most Americans have forgotten what real beef tastes like.”(257) ማለት Fast Food ብዙዎችን አሜሪካውያን የእውነተኛው የሥጋ ጣዕም እንዲረሱት አድርጓቸዋል እንዳሉት፣ ዛሬ በዘመናችን አገራችንን በሚመራት ድርጅት የተዘጋጀው ተልእኮ የአርቶዶክስ አማኞችን ከጠራው አርቶዶክሳዊ እምነትና ትምህርት አስለቅቆ ከፕሮቴስታንታንና ከሮማ ካቶሊክ የሰሙትን እያጠራቀሙ፣ አሉባልታውንና ሐሰቱን እየለቃቀሙ ስለለቀቁበት፣ የአርቶዶክሱን ከሌላው፣ እውነቱን ከሐሰት ለመለየት አቅቶታል።

“Fast food has played a more central role. By tracing the diverse influences of fast food I hope to shed light not only on the workings on an important industry, but also on a distinctively American way of viewing the world.”(pp. 9) ፈጣን ምግብ ብዙ ማእከላዊ ሚና ተጫወተ። ፈጣን ምግብ የተጫወተውን የተለያየ ሚና በመመርመር ስንከተል በዋና ድርጅቶች ተቀጣሪዎች ላይ ብቻ ሳይሆን በመላ አሜሪካ ላይ የዘረጋውን የርእዮተ ዓለም ጠለሽት አሻግረን እንመለከታለን”። በአራችን ይህ ዘመን የፈጠራቸው የፖለቲካ ሰዎች በቀጠሯቸው አስመሳይ ሰባኪዎች፣ ጳጳሳትና የመነኮሳት ቄሶች ላይ ያስቀመጡት ተጽእኖ በነሱ ላይ ብቻ ተወስኖ የሚቀር ሳይሆን በመላው ኢትዮጵያውያንና ወደፊት በሚመጣው ትውልድ አዕምሮ ላይ ጥሎት የሚያልፈው መጥፎ ልምድ ለማስወገድ እስኪያቅት ድረስ ወጣቱን እየተወሐደው ነው።

በዚህ መንገድ ሰርጾ የገባውን ለማስለቀቅ፣ “the longer carcass remains on the out rail, the harder it is to clean. With every passing minute, bacteria grows more firmly and difficult to kill.” (216) የሞተው አካል ሳይጸዳ ከቆየ፣ ለማጽዳት ያስቸግራል። በምታልፈው ምንት ውስጥ ነፍሳት የበለጠ በመጠንከር ያድጉና ለመግደል ካቆም በላይ ይሆናሉ። ይህንንም ካካባቢ የሳቅ የተረዳሁት ነገር ነው። በከንሳስ ከተማ የኪዳነ ምሕረትን ቤተ ክርስቲያን መሥርተን ለሰባት አመት ከቆየሁ በኋላ ስለ ኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶ ነገረ መኮት ምንም ግንዛቤ የሌላቸው ቁጥር ስፍር የሌላቸው ሰዎች ከመንጠቃቸው በላይ፣ እነሱን ማጽዳት ይቅርና መላ አርቶዶክሶች የሰጡንን ሕንጻ ጥሰንላቸው ከከተማ እንድንጠፋ ከፍተኛ ዘመቻ እያካሄዱበን ነው።

“Widely employed at fast food restaurants are the young and the poor are also responsible for much of the nation’s violent crime.”(84) በፈጣን ምግብ ቤት የሚቀጠሩት ወጣቶች ድሆች ናቸው። በኅዝቡ መካከል ለሚፈጠረው ወንጀል ሁሉ ተጠያቂ የሚሆኑት እነሱ ናቸው። እንዳሉት ከላይ ያሉት መሪዎች የወጣቱን ጫጫታ ለፖለቲካቸው ሸፋን

ከመጠቀሚያው አልፎ፣ እራሳቸው ለሚፈጽሙት ጥፋት ወጣቱን ተጠያቂ ለማድረግ የሚያደርጉትን ሙከራ የተረዳ ዜጋ ሁሉ ሊአወግዛቸው ይገባል።

“The aim of most children’s advertising is straight forward: get kids to nag thier parents to buy the fast food” በልጆች ላይ የተነጣጠረ ማስታወቂያ፣ ልጆች ወላጆቻቸውን በመወትወት እየነተቱ ያዘጋጁትን ፈጣን ምግብ እንዲገዙቸው እንደሆነ ግልጽ ነው” እንዳሉት፣ ስለጽጵስና የተጻፉትን **ማር ይስሐቅ፣ መንፈሳዊ አረጋዊና ፊልክስዩሰ** ተባሉትን መጻሕፍት አንብበው ምንኩስናው የሚጠይቀውን ብቃትና ኃላፊነት ሊረዱ ቀርቶ፣ ክርስቲያናዊ መጠነኛ እውቀትና ተመክሮ የሌላቸውን ጎረምቶች በሰፊው በማሰማራት ህዝቡን እየወተወቱ የፍላጎታቸው ተከታይ ለማድረግ ትልቁ አላማቸው

ነው።

ለዚህ አላማ የተሰለፉት ሁሉ “Today the nation’s fast food chains are marketing their products in public schools through conventional campaigns , classroom teaching materials, and lunch-room franchises, as well as a number of unorthodox means.”(page 52) ዛሬ የተቆላለፉት የፈጣን ምግብ ድርጅቶች፣ የምግብ ሸቀጣቸውን በጠነከረው ማስታወቂያቸው በትምህርት ቤቶች እያራገፉት ነው። የትምህርት መስጫ ክፍሎች፣ ለምግብ ብቻ የተዘጋጁት ቤቶችና የቀሩት ሁሉ ከቀጥተኛው መስመር የወጡ የትምህርት መሣሪያዎች ሁሉ ከቀጥተኛ አላማቸው ወጥተው ለዚህ ንግድ ወደ መሳሪያነት ለውጠውታሉ” እንዳሉት በመላ ኢትዮጵያ ካሰራጩት የባለ ኢትዮጵያውያን በሚኖሩበት አገር ሁሉ በመላክ ከአርቶዶክስ ትምህርትና ከክትርስትና መመሪያ ውጭ የሆነውን ሸቀጣ ሸቀጥ ወሬያቸው ማረገፊያ አድርገውታል። Schlosser የተሰማቸውን የታያቸውን ሁሉ ከገለጹ በኋላ መፍትሔውንና የተሻለውን ነገር ለአሜሪካ ሕዝብ ከዚህ በታች እንደማቀርበው ሳይጠቁሙ አላለፉም።

መፍትሔው

መፍትሔውን ማን ያምጣው? ማን ይጀምረው? እንዴትስ ይጀመር የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። Schlosser የተባሉት አሜሪካዊ በአሜሪካ ዙሪያ ተፈጻሚ ብለው የገለጹትን ችግር ለመፍታት ከሰማይ መላክ አልመጣም። ወይም ከውጭ የባእድ ጠበብቶችንም አልጠየቀም። “It is our responceibility to make it clear that schools here to serve children, not commercial interest.”(55) ማለትም፣ “ ትምህርት ቤቶች ልጆች የሚማሩበት እንዲሆኑ የመርዳት፣ የንግድ ፍላጎት መፈጸሚያ እንዳይሆኑ ደግሞ የማስቆም ሙሉ ኃላፊነት አለብን” ብሎ የተንቀሳቀሰው አስቀድሞ ተመስርቶ ስሕተቱ ሁሉ ሲካሄድ ሲታዘብ የነበረው የትምህርት ቦርድ ነው።

በቤተ ክርስቲያናችንና በሃይማኖታችን ላይ ለሚፈጸመው በደል ከዲኖሚኒሽንና ከግል ጥቅም እስረኝነት ከተላቀቁ ጥቂት ወገኖች በቀር ግን በተቀናቃኝነት የተፈጠሩ ድርጅቶች ሁሉ ቢተባበሩብን እንጅ፣ ቤተ ክርስቲያን ተበደለች፣ መሠረታዊ ደግማዎ ተቃወሰ ብለው ከኛ ጋራ አይቆሙም። በቤተ ክርስቲያን ላይ ብቻ ለሚመጣው ችግር፣ እኛ የአርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን አባላት በተለይም ነገረ መለኮቱን ጠብቀን እናስጠብቃለን ብለን የገባን ሰዎች፣ አላማዎን እንዳትስት ተልእኮዎን እንዳትዘነጋ ነቅተን የመጠበቅና የማስጠበቅ ኃላፊነቱ የኛ ነው። በሥጋዊው አስተዳደር የሚደርሰው በደል በእምነት በማይመስሉን ዜጎች ሁሉ ላይ እኩል ስለሚፈጽም፣ ለጩኸታችን አድማቂና አጃቢ ይኖረዋል። የቤተክርስቲያንና የሃይማኖታችን ጉዳይ የግላችን ይሁን እንጂ በጠቅላላው ፍጥረት ላይ ለሚደርሰው ሥቃይ፣ ሃይማኖት ዘርፍ ጎሳ ሳንለይ ለሁሉም እኩል እንድንጮኽ በእንግድነት በቀርቡ ወደ አገራችን ከገቡትም የሃይማኖት ድርጅቶች የበለጠ ኃላፊነትና አደራ አሉብን።

ቤተ ክርስቲያናችን በመሠረታዊ ደግማዎ ከምትመስላቸው አብያተ ክርስቲያናት ሳትለይ፣ የሞራል የፍቅርና የኅብረት ምንጭነቷን ጠብቃ ለሕዝቧ ምስክርና አለኝታ እንድትሆን እንጅ፣ በጠበንጃ ኃይል እየገለበጠ ለሚመጣ ሁሉ የተሳሳተ ፖለቲካ መጋረጃና መሣሪያ እንዳትሆን የመጠበቅና የማጽዳት ኃላፊነት አለብን በሚል ቆራጥ ውሳኔ ይዞልን የሚመጣ አካል ከውጭ አንጠብቅም። አቡነ ቴዎፍሎስ **“እኛም ማየት አለብን”** ብለው የጀመሩትን ሐዋርያዊ ትውፊት፣ በተግባር ያዋሉት ዲቁና፣ ምንኩስና፣ ቅስናና ጽጵስና ያልነበራቸው አባ አበራ በቀለ ናቸው።

ከእንግዲህ ወዲህ ከጳጳስ፣ ከመነኩሴ፣ ከቆሶችና ሲዋሹና ሲቀጥፉ በማየት ከታዘብናቸውም አዛውንቶች መፍትሔ የሚጠብቅ ካለ፣ እየተካሄደ ያለው ጥፋት እንዲቀጥል የሚፈልግና የቤተ ክርስቲያናችንን ታሪክ ያልተረዳ ነው። ከውሸት ከማስመሰል፣ ከክፍለ አገር መከፋፈልና አድላዊነት ተላቆ፣ ቤተ ክርስቲያንን የሰማቱ መግለጫ ሳያደርግ እንደ ጋሼ አበራ የጽድቅ ዝናር ታጥቆ፣ የጽድቅ ጥሩር በራሱ ደፍቶ ከመጣ እግዚአብሔር ሊጠቀምበት ይችላል። ሐዋርያት ቁጭ ብለው ክርስቶስን አየሁት ብሎ ለክርስቶስ ክብር ተቀጥቆሞ የሞተው ለአስተዳደር የተመረጠው እስጢፋኖስ ነበር። ሰማእታት የምንላቸው እነ ቅዱሳን ጊዮርጊስ ጳጳስ መነኩሴና ቆስ ዲቆቆን አልነበሩም።

ጋሼ አበራም ከምዕራቡ በቀሰመው ትምህርት እኛን እየቃኘ፤ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ጠቅላላ ሁኔታ ግን እኛን ተላላኪዎቹን ሳይንቀን በዚህ ጉዳይ ሊቃውንት አባቶች ምን ይላሉ? እያለ ይጠይቅ ነበር። Lynne McTaggart የሚባሉት ሊቅ *The Field: The Quest for the Secret Force of the Universe* በሚለው መጻፋቸው የQuantum Physics እንደነገረው Albert Einstein ያሉት ሊቆች የሚሉትን ጠቅላላ አድርገው ሲያብራሩ “This energy exchange is analogous to loaning someone a penny: you are a penny poorer, he is a penny richer, until he returns the penny and the roles reverse. This sort of emission and reabsorption of virtual particles occurs not only among photons and electrons, but with all the quantum particles in the universe.” (The Field page 23) ብለው እንደ ገለጹት “ኃይል ባንዲት ሳንቲም ብድር ምሳሌ ሊገለጽ ይችላል። አንተ አንዲት ሳንቲም የሌለህ ደሐ ነህ። ሌላው ደግሞ እስኪመልሳት ድረስ ያንዲት ሳንቲም ባለጸጋ ነው። ይህ አይነት የተፈጠሮ መስጠትና መቀበል በብርሃን ፍንጣቂና በelectrons ብቻ የተወሰነ አይደለም። በዓለማችን ባለ በማነኛውም ፍጥረት የሚከናወን ነው። የቤተ ክርስቲያናችንን ችግር ፈትቶ፤ ኃይሏ ሳይቀነስ ቁጥሯ ሳያንስ ለሚቀጥለው ትውልድ ለማሻጋር፤ የጤቷን ወድቆ መነሳት እንደጋሽ አበራ የተረዱ፤ ከውጭ በተማሩት ትምህርት እያገለገሉ የቤታችንን ነገር መለኮት በማጥናት በትሕትናና በተሰበረ ልብ ወደፊት ለመምጣት ፈቃደኞች የሆኑ ብቻ ናቸው።

“Teenagers should be rewarded, not harmed, by the decision to work after school. And if the nation is genuinely interested in their future, it will adequately fund their education, instead of inviting advertisers into the schools.” (Schlosser 262) እንዳሉትም፡ ማለትም፡ ያገሪቱ ዜጋ ወደፊት ለሚመጣው ትውልድና ለወደፊቷ አሜሪካ እውነተኛ ጠቃሚ ምኞት ካለው፤ ወጣቱ ትውልድ ከትምህርት ሰዓቱ ውጭ ባለው ጊዜ ዘለቄታ በሌለው ፋስት ፉድ ካምፓኔ ተቀጥሮ መሥራቱ እንደ ወንጀል ታስቦ ከመከሰስ፤ ከመውቅስና ከመቅጣት ይልቅ፤ በሥራ ፈቃደኝነቱ መመስገንና መሸለም አለበት።

<http://www.slowfoodusa.org/> የሚባል ሕዝባዊ እንቅስቃሴ በEric Schlosser ምክርና ተግሳጽ መሰረት በ ፋስት ፉድ አቅጣጫውን የሳተውን ዜጋ ወደ ጤናማ ዜጋነት ለመለወጥ በመጣር ላይ ነው። እኛም ይህን ቆራጥ ምኞት እንደምሳሌ በመጠቀም በዚህ መንግስት ወደ ፋስት ፉድ ዜጋነት የተለወጠውን ትውልድ ወደ ጤናማ ኢትዮጵያዊነት ተለውጦ ለማየት የሚያስቸለንን እቅድ መዘርጋት አለብን። በተለይም ለታሪክና ለቅርስ ቆምኩ ብሎ ራሱን በውጭ ያዘጋጀው በቅርቡ በአሜሪካ ዙሪያ የተፈጠረው የወጣቶች ድርጅት የዚህን ኃላፊነት የሚሸከም አካል በሥሩ የመፍጠር ታሪካዊ ሞራላዊና ቅርሳዊ ኃላፊነት እንዳለበት ሊያስብበት የሚገባው ይመስለኛል።

ፊደላችን አስደናቂ ቅርሳችን እንደሆነ ሁሉ፤ መሠረታዊ ደግማችንም ቅርሳችን ነውና በየዘመኑ በተፈጠሩ ጠልሰመኞች መናጋት የለበትም። አምነን የምንከተለው የተዋሕዶው ደግማ ይቅርና፤ ቀደም ብሎ ወደ አገራችን ገብቶ ሩቅ ዘመን የቆጥረው የወገኖቻችን እምነት ኢትዮጵያዊ ታሪክ ሆኗልና ደግማውን ማንም ሰው ድንገት መጥቶ ሊለውጥ ቢሞክር፤ እኛ እንጸድቅበታለን ብለን ባናምንበትም በቅርስነቱ የመጀመሪያ ገጹን ሳይለውጥ እንዲቀጥል ምኞታችን ሊሆን ይገባል። የተዋሕዶ እምነት ተከታይ ነኝ የሚል ኢትዮጵያዊ ይቅርና፤ እጸድቅበታለሁ ብሎ ሌላ ደግማ በመከተል ላይ ያለ ዜጋ ሁሉ ቤተ ክርስቲያኒቱ ደግማዋን መለወጥ የለባትም ተብሎ የሚሰማውን ድምጽ የመደገፍ ኃላፊነት ሊሰማው ይገባል።

የፍልሰታ ጾም ትንሿ የጤፍ ፍሬ በውስጧ የተሸከመችውን ሕይወት፤ ፈርሳ በስብሳ ለሚመጣው ዘሯ ለማቀበል በምታልፍበት ሁሉ ውጣት ውረድ አንጻር፤ የሰው ዘሮች እኛም ከናቶቻችን ማሕጸን ከወጣንባት ደቂቃ ጀምሮ እንደ ጤቷ ቅንጣት እየወደቅን እየተነሳን አድገን፤ እኛነታችንን ለሚቀጥለው ዘሮቻችን ለማቀበል በዚህ ምድር ላይ መዘራታችንን የምንመረምርበት የጥሞና ወቅታችን ናት። መንፈሳችን ከሥጋዊ ስሜትና ፍላጎት ርቆ ያጣነውን ፈልጎ ለማግኘት የሚሰማራበት ወቅት ናት።

የጥንት ኢትዮጵያዊያን በጤቷ ቅንጣት ምሳሌነት በፍልሰታ ሱባዔ ለህጻናቱ የሚስተምሩትን የሕይወት ምሥጢር በዓለም ዙሪያ የተበተነው ሁሉ ወጣት ረስቶ Fast Food Nation ሆኖ እንዳይቀር፤ እንደ ጤቷ ቅንጣት የመበተኑ፤ የመዘራቱ፤ የመታጨዱና የመወቃቱ መከር አልፎ የመሰብሰቡ ወቅት አሁን እንደሆነ የማስተማርና የማስጨበጥ አቅሙና ችሎታው የሚፈቅደለት ኢትዮጵያዊ ሁሉ ኅላፊነት አለበት።

እግዚአብሔር ሁላችንንም በሰላም ጠብቆ ለከርሞዋ ፍልሰታ ያብቃን።

ለሌሎች ቀሲስ አስተርአየ ጽጌ ጠማሮች የሚከተለውን ድህረ-ገጽ ይመልከቱ።

<http://www.medhanialemeotcks.org/>